

ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

2010

Innhold

Leder	3
Styrets beretning	4
Nøkkeltall	10
Resultat	11
Balanse	12
Kontantstrømoppstilling	13
Noter	14
Statistikk	22
English summary	30
Key figures	31

AS VINMONOPOLET

Foretaksregisteret NO 817 209 882 MVA

KJEDEKONTOR

Akersgt. 51, 0180 Oslo
Postboks 6953, St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon 04560
Telefaks 22 01 50 09

www.vinmonopolet.no
kundesenter@vinmonopolet.no

Design: Teft Design
Omslagsfoto: Erik Thallaug
Trykk: Andvord Grafisk AS
Opplag: 1500

Trykket på miljøvennlig papir

LEDER

DET BESTE ÅRET I VINMONOPOLET'S HISTORIE

Mye tyder på at 2010 er det beste året Vinmonopolet noensinne har hatt.

Aldri før har Vinmonopolet hatt så tilfredse kunder som nå, ei heller så fornøyde medarbeidere. Samtidig leverte selskapet et godt økonomisk resultat i 2010. Politisk står Vinmonopolet sterkt, det er få, om noen krav i debatten i dag om vin i butikk eller om å avvikle monopolordningen.

Denne trykte versjonen av årsberetningen er en kortversjon, med tall og fakta samt styrets beretning.

Fullversjonen finner du på **www.vinmonopolet.no** med blant annet utfyllende kommentarer, filmer og mye annet fra vinmonopolåret 2010.

Kai G. Henriksen
KAI G. HENRIKSEN
Administrerende direktør

STYRETS BERETNING

2010 var et godt år for Vinmonopolet, men har også gitt nye utfordringer for selskapet. Det er særlig tre forhold styret vektlegger for året som har gått. I første rekke står den sosiale kontrollen de ansatte i Vinmonopolet gjennomfører. Dette er en av Vinmonopolets kjerneoppgaver, og våre interne målinger viser at de ansatte gjennomfører denne på en svært god måte. Det andre er «Det Beste Kundemøtet», som også er en sentral del av Vinmonopolets strategi. Vinmonopolet har jobbet med å kontinuerlig forbedre kundemøtet, noe som har gitt flotte resultater i flere eksterne målinger. Det siste forholdet styret særlig har vektlagt er Vinmonopolets nye IT-arkitektur. Leverandørens forsinkelse av prosjektet har vært krevende for organisasjonen, og implementeringen vil prege selskapet også gjennom 2011.

MELLOM BUTIKK OG ALKOHOLPOLITIKK

Vinmonopolet er samfunnets viktigste virkemiddel for å sikre ansvarlig salg av alkohol. Selskapet har enerett til salg av brennevin, vin og sterkøl til forbruker, og er et heleid statlig aksjeselskap underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Gjennom ansvarlig salg og begrenset, men likeverdig tilgjengelighet, bidrar Vinmonopolet til at alkoholkonsumet i Norge er lavere enn det ellers ville vært.

Vinmonopolets visjon er «vi skal gjøre oss fortjent til folks støtte». Uten folks støtte, inntet Vinmonopol. Visjonen signaliserer at vi aldri kan ta vinmonopolordningen for gitt, men at vi hele tiden må jobbe målrettet for å ha tillit i befolkningen.

«Gjennom ansvarlig salg og begrenset, men likeverdig tilgjengelighet, bidrar Vinmonopolet til at alkoholkonsumet i Norge er lavere enn det ellers ville vært.»

2010 var et år preget av svært gode resultater for Vinmonopolet. Ulike målinger viser med all tydelighet at både kunder og ansatte er svært godt fornøyd. På BI's kundebarometer havnet Vinmonopolet på en imponerende 4. plass, en tangering av «all time high» for to år siden, men med en enda bedre score. Resultatet er forbedret med hele 3,4 prosentpoeng siden året før, en total tilfredshet på 83 prosent.

I «Innbyggerundersøkelsen», som ble gjennomført for Fornynings-, kirke- og administrasjonsdepartementet hvor over 12 000 nordmenn ble spurt om tilfredshet med offentlige tjenester, havnet Vinmonopolet helt i toppen av listen.

Hver vår gjennomfører Vinmonopolet en egen opinionsundersøkelse. Også her er det aldri før oppnådd så sterke resultater. Hele 91 prosent har totalt et godt eller svært godt inntrykk av Vinmonopolet, 3 prosentpoeng bedre enn året før. Flertallet i undersøkelsen (56 prosent) mener at alt salg av vin, brennevin og sterkøl bør skje gjennom Vinmonopolet.

Vinmonopolets overordnede balanserte målekort viser ved årsavslutningen at samtlige indikatorer med unntak av sykefraværet er grønne. Vinmonopolet har fortsatt en utfordring med høyt sykefravær, men gledelig er det at fraværet har en nedadgående tendens. Mens andre bedrifter i snitt har sett sykefraværet reduseres med ti prosent i 2010, ble sykefraværet i Vinmonopolet redusert med hele 19,1 prosent.

En egen undersøkelse om medarbeidertrivsel viser også svært gode resultater. På spørsmål om man er godt fornøyd med jobben sin ligger svaret på 6,3 av maks 7 mulige.

SOSIAL KONTROLL OG KAMPANJER

Sosial kontroll er kanskje Vinmonopolets aller viktigste oppgave. Målet er at ingen under 18 år skal få kjøpt vin eller øl og ingen under 20 år brennevin i Vinmonopolets butikker. Vinmonopolets ansatte spør de under 25 år om legitimasjon for å sikre dette. I 2010 viste nesten 1,3 millioner ungdommer legitimasjon uoppfordret. Dette er en økning på 300 000 fra året før og en økning på over 1 million siden 2007. Fortsatt spør vi flere om å vise legitimasjon (1,5 millioner) enn det er som viser den uoppfordret, men tallene er snudd over tid og viser at det er blitt mer og mer en vane for ungdom å vise legitimasjon uoppfordret på Vinmonopolet.

Butikkene måles på gjennomføringen av alderskontroll gjennom såkalte mystery shoppers. Dette er personer under 25 år som registrerer om de blir spurt om legitimasjon. Totalt ble det gjennomført nesten 6 000 slike tester i Vinmonopolets butikker i 2010, noe som tilsvarer to i måneden i hver eneste butikk. Resultatet viser at i 88 prosent av testene ble det spurt om legitimasjon, mot 84 prosent i 2009.

Vinmonopolet gjennomfører også egne holdningskampanjer rettet mot ungdom og foreldre i forbindelse med alderskontroll og langing av alkohol. Til sammen hadde Vinmonopolet fire kampanjeperioder i butikk og media i fjor. Nytt i 2010 var temaet vennelanging, hvor målgruppen var ungdom. Budskapet rettet mot eldre venner og søsken var at de ikke skulle fraskrive seg ansvar og ikke kjøpe alkohol til de under 18 år. Kampanjen fikk stor oppmerksomhet i media og ble godt likt av målgruppen.

BUTIKKER OG TILGJENGELIGHET

Vinmonopolet har som mål å sikre en mest mulig lik tilgjengelighet til butikkene over hele landet innenfor fastlagte alkoholpolitiske og bedriftsøkonomiske rammebetingelser. Etablering av nye butikker baseres på analyser av

befolkningsgrunnlag, handelsmønster og avstand til nærmeste vinmonopolbutikk.

På forsommeren ble vinmonopolbutikk nr. 250 åpnet i Ølen i Vindafjord kommune i Rogaland. Totalt ble det åpnet 11 nye butikker i 2010. Ved utgangen av året var 257 av totalt 259 butikker selvbetjent.

I en undersøkelse fra TNS Gallup svarte 90 prosent at tilgjengeligheten til Vinmonopolet er god nok der de bor. Denne andelen har økt år for år, i takt med utbyggingen av butikknett, og vi ser at bedret tilgjengelighet i distriktene er med på å styrke oppslutningen om Vinmonopolet.

Samtidig er det i dag 120 kommuner uten pol som har søkt om butikk. Forventningene rundt tilgjengelighet til Vinmonopol blant norske kommuner har økt betydelig de siste årene. Styret forutsetter at hver butikk skal dekke egne kostnader. Vinmonopolet nærmer seg nå en grense i forhold til å drive lønnsomme butikker da vi etablerer oss på stadig mindre steder.

Vinmonopolet gjennomførte en omlegging av butikkategoriene i 2010, slik at vi nå har seks butikkategorier. Den minste har om lag 300 produkter, den største om lag 1 800 produkter.

Vinmonopolets butikkinnredning er også modernisert. Butikken Vika var først ute med ny design som er mer moderne, lysere og luftigere enn tidligere.

NETTHANDEL OG KUNDESENTER

Et annet viktig element i Vinmonopolets tilgjengelighet i distrikter med lav butikkdekning er e-handel, som består av nettbutikk gjennom www.vinmonopolet.no samt et eget kundesenter (04560) som tar bestillinger på e-post og telefon. Distribusjonsløsningen for e-handel håndteres av et sentralt lager. Posten distribuerer direkte til kunder per post eller levert på dør. For kunder som bor i kommuner uten vinmonopolbutikk, er frakten kostnadsfri.

Salget gjennom nettbutikk og kundesenter var 555 000 liter i 2010, en nedgang på 0,6 prosent mot året før. Besøk på www.vinmonopolet.no har økt til 4,5 millioner besøkende i 2010, mot 3,8 millioner i 2009, en økning på hele 18 prosent. Kundesenteret mottar 1 650 e-post og 5 200 telefonhenvendelser i gjennomsnitt per måned.

«Vinmonopolet har over 31 millioner kundebesøk i året og det er vesentlig at alle disse møtene hver for seg skal gi kundene en god opplevelse.»

SPESIALBUTIKK

Hovedmålsettingen med våre to spesialbutikker i Bergen og Oslo er å styrke Vinmonopolets omdømme og merkevare gjennom økt oppmerksomhet omkring fortrinnene som faghandel, samt evnen til å skaffe og selge spesielt kvalitetsvin. Spesialbutikken i Oslo flyttet fra Briskeby til Vika februar/mars 2010. Den nye butikken ble tatt godt imot av våre kunder og de mange positive oppslagene i media omkring nyhetslanseeringene i de to butikkene tyder på at vi langt på vei har lyktes i å nå målene våre.

DET BESTE KUNDEMØTET

Som et ledd i å ytterligere befeste posisjonen som Norges ledende faghandel, revitaliserte Vinmonopolet sin servicestandard i 2010. Den er forenklet og visualisert slik at alle butikkmedarbeidere vet hva som skal til for å gi det lille ekstra. Servicestandarden har fått navnet «Det Beste Kundemøtet» som svar på en av hovedstrategiene om å levere Norges beste kundemøte. Vinmonopolet har over 31 millioner kundebesøk i året og det er vesentlig at alle disse møtene hver for seg skal gi kundene en god opplevelse. Det Beste Kundemøtet illustrerer kundemøtet slik vi ønsker det gjennomført i alle våre butikker.

Å få fram en grunnleggende profesjonalitet i alt vi driver med er essensen i Det Beste Kundemøtet. Å være stolt av å jobbe i Vinmonopolet, å være engasjerte, å være til stede for kunden, å være korrekt kledd og å ha høy varefaglig kompetanse skaper basisen for å kunne levere mer enn forventet i alle kundesituasjoner.

Det er produsert en rekke filmer og materiell som illustrerer og støtter opp under Det Beste Kundemøtet.

Vinmonopolet ble tildelt to priser utdelt av HSMIA i 2010. Det Beste Kundemøtet ble kåret til vinner av Årets Serviceløft og ble gullvinner i kategorien kundebehandling og gullvinner i kategorien klagebehandling.

Styret er imponert over Vinmonopolets

medarbeidere som stadig forbedrer og øker sin service og varefaglige kompetanse.

SALGET

Ved utgangen av 2010 var det klart at Vinmonopolet i deler av året har hatt en salgsutvikling utenom det normale: Totalvolumet økte med 1,6 prosent til 77,9 mill. liter – en marginal økning i forhold til årene før, da økningen normalt har ligget på mellom 3 og 4 prosent. Kalenderkorrigert i forhold til antall salgsdager året før var salgsøkningen 1,2 prosent. Veksttakten var lav i historisk sammenheng, den laveste siden 1980-tallet. Dette har trolig en sammenheng med en økning i grensehandelen og taxfree salg, som derfor tar markedsandeler fra Vinmonopolet.

Salget av svakvin økte med 2,1 prosent, til 63,4 mill. liter, og står nå for 81 prosent av Vinmonopolets omsetning. Sterkøl og alkoholfrie drikker økte også, med henholdsvis 22 og 33 prosent til 1 mill. og 139 000 liter. Brennevin gikk tilbake med 2,1 prosent til 12,6 mill. liter, mens salget av sterkvin gikk ned med 6,7 prosent.

NY IT-ARKITEKTUR

I 2007 vedtok Vinmonopolets styre ny strategisk plan. For å kunne realisere målet om en mer effektiv og moderne bedrift, med en integrert IT-plattform er Vinmonopolet avhengig av å etablere ny IT-arkitektur. I desember 2007 besluttet Styret rammeplan og budsjett for realisering av ny IT-arkitektur, og Bedriftsforsamlingen vedtok investeringen april 2008. Etter gjennomført anbudsprosess ble IBM valgt som leverandør i mars 2009 bl.a. på bakgrunn av at de viste til god evne til gjennomføring av lignende prosjekter. Arbeidet med å designe ny løsning startet umiddelbart. IBM's gjennomføring har imidlertid ikke svart til de forventninger Vinmonopolet hadde da prosjektet startet opp. Leverandøren har ikke greid å følge planlagte leveranser og

«Det jobbes aktivt med å redusere sykefraværet, beholde ansatte med redusert funksjonsevne samt tilrettelegge for økt pensjonsalder. Vinmonopolet er opptatt av å opprettholde selskapet som en attraktiv arbeidsplass for alle medarbeidere.»

det har dermed blitt flere store forsinkelser i prosjektet. Ressursmangel, feil og forsinkelser har vært en gjennomgående situasjon som foreløpig har forsinket implementering med 9 måneder. Prosjektet har ikke overskredet opprinnelig budsjett. Ved inngangen til 2010 var designfasen avsluttet og utvikling og tilpasning av løsning startet opp. Løsningen skal tas i bruk i samtlige av Vinmonopolets butikker. Dette vil skje over tid ved at endringen gjøres per region. Styret har sterkt fokus på alle sider ved dette prosjektet.

GROSSISTER

Ved utgangen av 2010 hadde Vinmonopolet avtale med 229 grossister. Av disse hadde 216 et registrert salg i 2010. De 10 største grossistene representerer en markedsandel på 48 prosent.

Grossistene benytter distribusjonsfirmaer/transportører for levering til butikkene. De fire største distributørene står for 99 prosent av levert volum til butikkene.

KVALITETSKONTROLL AV PRODUKTER

Det er gjennomført rutinemessig kjemisk og sensorisk kontroll innen alle varetyper i 2010. Kontrollen er hyppigst for produkter som er innkjøpt av Vinmonopolet til basisutvalget. Omtrent 1 400 produkter har gjennomgått kjemisk stikkprøvekontroll, og det er ikke funnet alvorlige feil eller mangler ved noen av produktene. Sensorisk mottakskontroll av nye produkter innkjøpt til basisutvalget førte i 2010 til at seks produkter ble stoppet før lansering. Av disse seks ble fire senere lansert, mens for to av produktene ble kjøpet hevet.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

Risikostyring er en del av Vinmonopolets

styringssystem. Det årlige oppdragsbrevet og selskapets policy for risikostyring er retningsgivende for den operative gjennomføringen. Risikoer som kan svekke måloppnåelsen er identifisert og det er iverksatt oppfølgings tiltak som er tilpasset risiko og vesentlighet. Risikoer knyttet til innføringen av ny IT-arkitektur, alderskontroll i butikk og forholdet til rammebetingelsene er gitt særlig oppmerksomhet. Styret har hatt et tydelig fokus på arbeidet og vil framholde at resultatene bidrar i vesentlig grad til ønsket utvikling av selskapet. Et samlet rammeverk for styring og kontroll i overensstemmelse med anerkjente standarder er under vurdering. Hensikten er å etablere en helhetlig styringsprosess som skal sikre målrettet og kostnadseffektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler.

Internrevisor etterprøver selskapets arbeid på området, herunder verifiserer linjeorganisasjonens oppfølging og gjennomføring av besluttede tiltak. Resultatet av etterprøvingen rapporteres til styret og kontrollkomiteen.

SAMFUNNSANSVAR OG DET YTRE MILJØ

Vinmonopolet har siden 2008 samarbeidet med de øvrige nordiske alkoholmonopolene i Sverige, Finland, Island og Færøene om samfunnsansvar. Rammen for samarbeidet er FN-initiativet Global Compact innenfor områdene menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. I 2010 ble det utarbeidet et felles nordisk etisk regelverk (Code of Conduct) som stadfester de konkrete pålegg aktørene i verdikjeden plikter å etterleve. I 2011 vil fokus være å revidere grossistavtalene mellom de enkelte monopoler og deres respektive grossister, slik at Code of Conduct blir en integrert og forpliktende del av disse.

Fokus på ytre miljø er en sentral del av Vinmonopolets samfunnsansvar. I tråd med dette introduserte Vinmonopolet i 2009 en ny miljøstrategi, som nå er under implementering. I miljøstrategien er det en målsetting å implementere miljøledelse på tvers av hele verdikjeden.

13 butikker ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2010. Vinmonopolets kjedekontor gjennomgikk høsten 2010 også en miljøsertifiseringsprosess. Sertifiseringen forelå januar 2011. Denne prosessen ble gjennomført i nært samarbeid med Stiftelsen Miljøfyrtårn. Samarbeidet var et pilotprosjekt for å prøve ut nye krav for hovedkontor.

I tilknytning til arbeidet med sertifiseringen utdannet Vinmonopolet 12 interne miljøkonsulenter som bistår butikkene med å gjennomføre miljøanalyser og tilfredsstillende kravene som stilles for å kunne bli sertifisert.

Arbeidet med miljøledelse i hele organisasjonen har medført at Vinmonopolet har økt bevissthet rundt arbeidet som gjøres i tilknytning til kildesortering, samt økt fokus på energisparende tiltak og gjenbruk av materialer. I 2010 intensiverte Vinmonopolet arbeidet med å få oversikt over avfallet som virksomheten skaper. Målet er å iverksette de mest effektive avfallsreducerende tiltak tilpasset driften. I 2010 ble det også lagt ned et betydelig arbeid når det gjelder totalt energiforbruk og registrering av forbruk per butikk.

Det stilles også miljøkrav ved innkjøp av driftsmidler. Arbeidet med å finne aktuelle miljøkrav vil være et område det holdes fokus på også i 2011.

Sommeren 2010 introduserte Vinmonopolet gjenbruksnett i to størrelser som et alternativ til plastbæreposer. I løpet av det siste halvåret ble det solgt over 80 000 nett. Alle trykksaker fra Vinmonopolet er også miljømerket.

ORGANISASJONEN OG DE ANSATTE

Ved utgangen av året var det totalt 1 876 ansatte i Vinmonopolet, som utgjør 1 198 årsverk. Fordelingen mellom heltids- og deltidsansatte var 692/1 180. Vinmonopolet ønsker å redusere ufrivillig deltid. Samtidig trekker salg mot helg og utfordringen i forhold til flere små butikker i distriktene i en annen retning. I 2010 startet Vinmonopolet opp utdanning av alle ledere og nestledere i Prestasjonsbasert ledelse. Alle ledere på kjedekontoret, samt

alle distriktssjefer har gjennomført ledertreningen, og butikksjefer og nestledere er godt i gang. Ledertreningen er bygget rundt Vinmonopolets lederprinsipper og prestasjonsledelse. Gjennomføringen skjer med interne instruktører.

Sykefraværet var 7,6 prosent i 2010, en nedgang fra 9,4 prosent fra året før. Vinmonopolet har i 2010 jobbet aktivt med lederes fokus på forebyggende tiltak, samt oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte. Styret er opptatt av at sykefraværet i Vinmonopolet er for høyt og at det arbeides videre med tiltak for at det reduseres.

Vinmonopolet er en IA bedrift, og det jobbes aktivt med å redusere sykefraværet, beholde ansatte med redusert funksjonsevne samt tilrettelegge for økt pensjonsalder. Vinmonopolet er opptatt av å opprettholde selskapet som en attraktiv arbeidsplass for alle medarbeidere. Det var 40 rapporter om skader eller ulykker av mindre omfang i forbindelse med virksomheten, 13 av disse var trusler av ulik grad mot ansatte.

Undersøkelsen om medarbeidertrivsel i 2010 viste at hele 86 prosent er godt tilfreds med jobben sin i Vinmonopolet, det er samme resultat som i 2009. På en skala fra 1 til 7 er scoren på medarbeidertrivsel 6,3 prosent i 2010, mot 6,4 prosent i 2009.

LIKESTILLING

Arbeidet med likestilling er en viktig del av Vinmonopolets personalpolitikk. Dette gjelder ved rekruttering, kompetanseutvikling, lønnspolitikk og arbeidsvilkår. Vinmonopolet ønsker en mest mulig jevn fordeling mellom kvinner og menn. Vinmonopolet jobber sammen med IMDI, (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) for å tilrettelegge rekruttering av innvandrere og arbeid med mangfold i alle typer stillinger.

Andelen kvinnelige ledere ved utgangen av året var 51,3 prosent. Andelen kvinnelige ledere i administrasjonen var 46,2 prosent, og andelen kvinnelige ledere i Vinmonopolets butikker var 53,6 prosent.

REGNSKAP

Vinmonopolets omsetning (eks. mva.) var 11 211,1 mill. kroner, hvorav 6 086,1 mill. kroner var alkoholavgifter. Dette er en omsetningsøkning på 254,6 mill. kroner fra 2009. Etter fradrag av varekostnader og øvrige driftskostnader, var driftsresultatet 176,6 mill. kroner. Driftsresultatet ble 98,1 mill. kroner høyere enn i 2009. Resultatøkningen skyldes reduserte pensjonskostnader. Innførte endringer i offentlige tjenestepensjonsordninger, levealderjustering og lavere regulering av pensjon, medfører reduksjon

av pensjonskostnaden med 90,4 mill. kroner. Resultatet for vinmonopolavgift ble 211,6 mill. kroner, som er 94,4 mill. kroner høyere enn i 2009. Vinmonopolavgiften som beregnes istedenfor ordinær skatt, er for 2010 beregnet til 49,4 mill. kroner. Stortinget har fastsatt at 50 prosent av overskuddet etter vinmonopolavgift skal tilfalle staten. Dette utgjør 81,1 mill. kroner.

Årets resultat etter vinmonopolavgift og statens overskuddsandel utgjør 81,1 mill. kroner, og foreslås overført til annen egenkapital. Kontantstrømmene var 240,9 mill. kroner fra operasjonelle aktiviteter og 85,0 mill. kroner ble benyttet til investeringsaktiviteter. Samlet beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 31.12.2010 var 1 809,0 mill. kroner i forhold til 1 653,1 mill. kroner ved forrige årsskifte. Den gode likviditeten ved årsskiftet må sees i sammenheng med høy omsetning mot slutten av året. Pensjonskostnaden er redusert med 111,1 mill. kroner hovedsakelig som følge av resultatførte planendringer i ordningen. AS Vinmonopolet har en lederpensjonsordning som finansieres over driften og inngår i pensjonskostnaden.

Totalkapitalen i selskapet utgjorde 2 992,9 mill. kroner per 31.12.2010. Bokført egenkapital var 692,2 mill. kroner, tilsvarende en egenkapitalprosent på 23,1. Til sammenlik-

ANDEL KVINNER OG MENN

Kjønnsfordeling fordelt på forskjellige stillingsgrupper 31. desember 2010. (2009-tall i parentes)

TOTALT	ANDEL KVINNER	ANDEL MENN
ADMINISTRASJON (188)		
HELTID (176)	48 % (50 %)	52 % (50 %)
DELTID (12)	47 % (47 %)	53 % (53 %)
	83 % (80 %)	17 % (20 %)
BUTIKKER (1688)		
HELTID (516)	77 % (72 %)	23 % (28 %)
DELTID (1172)	53 % (54 %)	47 % (46 %)
	80 % (80 %)	20 % (20 %)
LEDER - TOTALT (300)	51 % (47 %)	49 % (53 %)
LEDERGRUPPA (7)	29 % (43 %)	71 % (57 %)
ØVRIGE LEDERE I ADM. MED PERSONALANSVAR (28)	46 % (33 %)	54 % (67 %)
BUTIKKSJEFER (263)	54 % (53 %)	46 % (47 %)
BUTIKKSJEF HELTID (219)	47 % (45 %)	53 % (55 %)
BUTIKKSJEF DELTID (44)	84 % (83 %)	16 % (17 %)

ning var egenkapitalen per 31.12.2009 på 584,3 mill. kroner, tilsvarende en egenkapitalprosent på 21,1. Selskapets frie egenkapital utgjør 31.12.2010 392,9 mill. kroner etter årets disponeringer. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Vinmonopolets kredittrisiko er lav da det vesentligste av salget er kontantsalg. Rente-risikoen er også lav som følge av at likvide midler hovedsakelig er plassert i konsern-kontoordning med flytende rente. Vinmonopolet er ikke eksponert for valutarisiko.

FREMTIDSUTSIKTER OG TRUSLER

Gårdssalg

Selv om 2010 var et år preget av mange gode resultater, har året også gitt utfordringer som vil følge oss i framtiden.

Krav om å åpne for gårdssalg er en politisk og EU-rettslig utfordring Vinmonopolet og de øvrige nordiske monopolene står overfor. Styret er bekymret for at en marginal ordning som gårdssalg vil utfordre Vinmonopolet som en hjørnestein i norsk alkoholpolitikk. Vinmonopolet har, innenfor krav om likebehandling, gjennomført en rekke tiltak rettet mot norske lokale produsenter for å bedre deres muligheter. Eksempler på slike tiltak er en egen norsk hylle for lokale produkter med en egen merking samt en egen fane i nettbutikken som samler alle norske produktene. Styret er av den klare oppfatning at gårdssalg av sterke alkoholholdige drikker vil utfordre monopolordningen fordi dette vil stride mot EUs konkurranse-lovgivning.

Taxfree og grensehandel

For første gang siden 1996 opplevde Vinmonopolet en nedgang i salget i deler av fjoråret. I siste halvår var de fleste månedene preget av en stagnasjon eller salgsnedgang. Hadde dette vært et uttrykk for at nordmenn drakk mindre alkohol ville det vært gledelig, og i tråd med Vinmonopolets oppdrag, men dette er nok ikke tilfelle. Nordmenn finner i økende grad andre kanaler for å skaffe seg alkohol, spesielt gjennom taxfree og grensehandel. Avinor melder om en økning i utenlands flytrafikk på over 8 prosent i fjor, som fører til økt salg i taxfree-butikkene. Tall fra statistisk sentralbyrå og Systembolaget viser at grensehandelen og omsetningen i gren-

«For 2011 er det vedtatt åpnet 11 nye butikker, hovedsakelig i kommuner som ikke har Vinmonopol fra før. Tilgjengeligheten til Vinmonopolets butikker øker med dette ytterligere.»

senære Systembolagbutikker økte mer enn Vinmonopolets omsetning. Styret er bekymret for at en reduksjon i monolets omsetning på bekostning av andre kanaler på lengre sikt vil svekke monolets stilling og undergrave dets legitimitet.

For første gang på 14 år så Vinmonopolet seg nødt til å heve avansen i mai i fjor, tilsvarende rundt 50 øre for en flaske vin. En økning i avansen kan være et virkemiddel også for framtiden, men dette vil også gi større forskjeller i utsalgspris mellom Vinmonopolet og taxfree og grensehandel. I januar 2011 ble alkoholavgiftene økt med 7 prosent. Dette gjør også at prisforskjellene er økt i forhold til taxfree og grensehandel.

På bakgrunn av en usikker økonomisk framtid er det lagt til grunn at det ikke opprettes nye stillinger på kjedekontoret i 2011 og at fjorårets budsjetttramme legges til grunn for budsjettet 2011. Dette innebærer en reell reduksjon av aktiviteter sammenliknet med tidligere. Så langt det er mulig ønsker Styret å skjerme servicenivået i butikk.

Likevel er det på denne bakgrunn nødvendig å gjennomgå alle arbeidsprosesser, konsepter, sortimentsstrukturer og logistikkordninger slik at selve driften i Vinmonopolet effektiviseres ytterligere.

Ny IT-struktur vil støtte opp om effektive arbeidsprosesser. Dette vil gjøre at butikkene kan håndtere større salgsvolum med samme bemanning uten å redusere servicenivået.

Arbeidet med å kartlegge hva som er «beste praksis» i butikk startes opp i 2011, og det skal legges til rette verktøy som skal hjelpe butikkene å arbeide smartere.

Vinmonopolets vareforsyningsstrategi skal effektiviseres ved at arbeidet med varemottak og varepåfylling forenkles. Målet er at varehåndteringen blir enklere og mer tids effektiv.

Innføring av nytt IT-system vil prege oss også videre inn i 2011. I løpet av året star-

ter innføringen av nytt system i alle butikker. Kassene blir moderne og en del arbeidsprosesser vil endre seg som følge av det nye systemet. Opplæring av ansatte har et særlig fokus i tiden som kommer. Ved siden av en mer effektiv drift vil det nye systemet også gi en bedre sømløshet mellom nettbutikk og ordinær butikk.

For 2011 er det vedtatt åpnet 11 nye butikker, hovedsakelig i kommuner som ikke har Vinmonopol fra før. Tilgjengeligheten til Vinmonopolets butikker øker med dette ytterligere.

Ny sortimentsstruktur samt spesialbutikk-konseptet skal evalueres i 2011. Vinmonopolets sortimentsstrategi skal fortsatt ha fokus på bredde og kvalitet, men innsatsen vil i større grad også rettes mot økt lønnsomhet i produktutvalget.

Arbeidet med et utvidet samfunnsansvar innbefattet miljøhensyn fortsetter i 2011. Tiden har kommet for å sikre at det felles nordiske etiske regelverk knyttet til ansvarlig handel blir en forpliktende del av avtaleverket med våre leverandører.

Det vil også være et satsningsområde rettet mot energi og emballasje, og arbeidet med å miljøsertifisere butikkene fortsetter. I løpet av året innføres det også betaling for plastposene for å redusere forbruket. Målet er å få til en reduksjon på 10 prosent for 2011.

Selv om Vinmonopolet står overfor mer tydelige utfordringer enn tidligere, står likevel bedriften på trygg grunn. En solid økonomi, svært høye resultater fra kundemålinger og tilfredse medarbeidere gir Vinmonopolet et solid fundament og således godt utgangspunkt til å møte de fremtidige utfordringene. Styret er opptatt av å ta vare på de mange positive sidene ved Vinmonopolet som arbeidsplass, og ønsker å takke alle ansatte som gjennom sin dyktighet og i sitt daglige arbeid bidrar til Vinmonopolets gode resultater.

Hill Marta Solberg
Hill Marta Solberg
Styreleder

Margrethe Sunde
Margrethe Sunde
Nestleder

Marit Warncke
Marit Warncke

Inge Lønning
Inge Lønning

Odd Holten
Odd Holten

Bjørn Arild Gram
Bjørn Arild Gram

Helge Storvik
Helge Storvik

Elianne Johanne Ingebrigtsen
Elianne Johanne
Ingebrigtsen

Svend Bang Pedersen
Svend Bang Pedersen

Kai G. Henriksen
Kai G. Henriksen
Adm. direktør

Nøkkeltall

	2010	2009	2008	2007	2006
SALG i 1000 liter					
Svakvin	63 422	62 108	59 278	56 651	54 878
Sterkvin	781	840	895	958	1 001
Brennevin	12 617	12 874	12 797	12 657	12 080
Øvrige produkter	1 137	924	858	813	790
SUM	77 957	76 746	73 828	71 079	68 749
INNETEKTER OG RESULTAT millioner kroner					
Brutto salgsinntekter	14 013,9	13 695,7	12 872,2	12 164,3	11 440,0
Driftsinntekter	11 228,5	10 957,7	10 305,4	9 742,7	9 161,2
Driftsresultat	176,6	78,5	107,4	122,8	90,1
Resultat før vinmonopolavgift	211,6	117,2	175,1	167,2	110,3
KAPITAL					
Total kapital i millioner kroner	2 992,9	2 766,1	2 708,2	2 447,8	2 335,3
Egenkapital i millioner kroner	692,2	584,3	417,1	407,6	287,1
Egenkapitalandel i prosent	23,1	21,1	15,4	16,7	12,3
LØNNSOMHET i prosent					
Bruttomargin ¹⁾	12,2	11,9	12,0	12,1	12,1
Resultatgrad ²⁾	1,9	1,1	1,7	1,7	1,2
Totalkapitalrentabilitet ³⁾	7,4	4,4	6,9	7,1	5,0
Egenkapitalrentabilitet ⁴⁾	33,2	23,4	42,5	48,1	33,8
LIKVIDITET					
Likviditetsgrad i prosent ⁵⁾	144,9	151,3	148,2	145,4	134,9
Arbeidskapital i millioner kroner ⁶⁾	785,6	785,2	739,0	639,8	491,3
PERSONALE					
Antall fast ansatte per 31.12.	1 876	1 824	1 808	1 787	1 743
Herav: Heltidsansatte	692	675	673	675	657
Deltidsansatte	1 180	1 149	1 135	1 112	1 086
Antall årsverk	1 198	1 168	1 215	1 135	1 121
Antall butikker per 31.12.	259	248	239	222	211

$$^1) \text{ Bruttomargin} = \frac{\text{driftsinntekt} - \text{vareforbruk}}{\text{driftsinntekt}} \times 100$$

$$^4) \text{ Egenkapitalrentabilitet} = \frac{\text{resultat før vinmonopolavgift}}{\text{gjennomsnitt av egenkapital 1.1. og 31.12.}} \times 100$$

$$^2) \text{ Resultatgrad} = \frac{\text{resultat før vinmonopolavgift} + \text{finanskostnader}}{\text{driftsinntekt}} \times 100$$

$$^5) \text{ Likviditetsgrad} = \frac{\text{omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}} \times 100$$

$$^3) \text{ Totalkapitalrentabilitet} = \frac{\text{resultat før vinmonopolavgift} + \text{finanskostnader}}{\text{gjennomsnitt av totalkapitalen 1.1. og 31.12.}} \times 100$$

$$^6) \text{ Arbeidskapital} = \text{omløpsmidler} - \text{kortsiktig gjeld}$$

Resultat

Tall i millioner kroner	Note	2010	2009
DRIFTSINNETEKTER			
Salgsinntekter	2	11 211,1	10 956,5
Andre inntekter		17,4	1,2
SUM DRIFTSINNETEKTER		11 228,5	10 957,7
DRIFTSKOSTNADER			
Vareforbruk	3	9 853,9	9 653,5
Lønn og andre personalkostnader	4, 19	745,4	823,9
Avskrivinger på varige dr.midler	13	58,7	53,6
Nedskrivinger på varige dr.midler	13	0,0	0,9
Andre driftskostnader	5	393,8	347,3
SUM DRIFTSKOSTNADER		11 051,8	10 879,2
DRIFTSRESULTAT		176,6	78,5
FINANS			
Finansinntekter	6,8	37,8	41,9
Finanskostnader	6	2,9	3,1
SUM FINANSRESULTAT		35,0	38,7
RESULTAT FØR VINMONOPOLAVGIFT		211,6	117,2
Vinmonopolavgift	14	49,4	20,7
ÅRETS RESULTAT		162,2	96,5
AVSATT TIL			
Til overskuddsandel og utbytte	15	81,1	48,3
Til annen egenkapital	18	81,1	48,3
SUM		162,2	96,5

Balanse

Tall i millioner kroner	Note	2010	2009
EIENDELER			
Lisenser og programvare	13	71,9	44,1
Utsatt skattefordel	14	147,4	183,9
Varige driftsmidler	13	233,6	218,3
Obligasjoner og aksjer	12	4,4	4,4
ANLEGGSMIDLER		457,4	450,7
Varebeholdning	9	656,8	618,7
Kundefordringer	10	29,5	21,0
Andre kortsiktige fordringer	11	40,1	22,5
Finansielle plasseringer	8	338,8	349,7
Kontanter, bankinnskudd	7	1 470,2	1 303,4
OMLØPSMIDLER		2 535,4	2 315,3
SUM EIENDELER		2 992,9	2 766,1

Tall i millioner kroner	Note	2010	2009
GJELD OG EGENKAPITAL			
Innskutt kapital			
Aksjekapital	17	0,1	0,1
Opptjent kapital			
Annen egenkapital	18	692,1	584,3
EGENKAPITAL		692,2	584,3
Pensjonsforpliktelser	19	550,9	651,7
LANGSIKTIG GJELD		550,9	651,7
Leverandørgjeld		1 300,7	1 093,8
Vinmonopolavgift	14	59,6	80,2
Skyldig offentlige avgifter		80,0	66,7
Overskuddsandel og utbytte	15	81,1	48,3
Annen kortsiktig gjeld	16	228,4	241,2
KORTSIKTIG GJELD		1 749,8	1 530,1
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		2 992,9	2 766,1

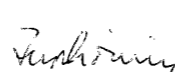
Kontantstrømoppstilling

Tall i millioner kroner	2010	2009
LIKVIDER TILFØRT FRA VIRKSOMHETEN		
Tilført fra årets virksomhet *)	97,6	110,8
Endring leverandører	206,9	-3,2
Endring i lager, debitorer	-46,6	-146,4
Endring andre kortsiktige poster	-16,9	32,4
NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA VIRKSOMHETEN	240,9	-6,4
LIKVIDER BRUKT PÅ INVESTERINGER		
Investeringer i varige driftsmidler	-102,3	-101,7
Salg av varige driftsmidler	17,5	0,1
NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA INVESTERINGER	-85,0	-101,6
LIKVIDER FRA FINANSIERING		
Endring andre langsiktige fordringer	-	-0,1
Netto likviditetsendring fra finansiering	-	-0,1
Netto endring i likvider gjennom året	155,9	-108,1
Likvider 1.1	1 653,1	1 761,1
LIKVIDER 31.12	1 809,0	1 653,1
Spesifikasjon likvider 31.12		
Kontanter	30,4	28,7
Bankinnskudd	1 439,9	1 274,7
Finansielle plasseringer	338,8	349,7
SUM LIKVIDER	1 809,0	1 653,1
Resultat før vinmonopolavgift	211,6	117,2
Gevinst ved salg av driftsmidler	-17,0	-0,1
Ordinære av- og nedskrivninger	58,7	54,6
Betalbar vinmonopolavgift	-43,9	-50,9
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-63,6	60,4
Overskuddsandel	-48,3	-70,4
*) TILFØRT FRA ÅRETS VIRKSOMHET	97,6	110,8

Hill Marta Solberg
Styreleder

Margrethe Sunde
Nestleder

Marit Warncke

Inge Lønning

Odd Holten

Bjørn Arild Gram

Helge Storvik

Elianne J. Ingebrigtsen

Svend Bang Pedersen

Kai G. Henriksen
Adm. direktør

Noter til regnskapet

(alle tall i tusen kroner der ikke annet fremgår)

1.0 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

AS Vinmonopolet er underlagt Lov om Aktieselskapet Vinmonopolet og avlegger årsregnskap i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

1.1 DRIFTSINNTEKTER

Salgsinntektene er presentert inklusive alle avgifter med fradrag for merverdiavgift. Inntektsføring finner sted ved levering av varer til kundene.

1.2 KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opp-takstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbli-gående.

1.3 VAREBEHOLDNING

Varelager regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris (inkludativ alkoholavgift). Anskaffelseskost tilordnes ved at siste anskaffelsespris benyttes som en tilnærming til FIFO metoden.

1.4 KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

1.5 KORTSIKTIGE INVESTERINGER

Finansielle investeringer klassifiseres som omløpsmidler. Kortsiktige investeringer (obligasjoner og sertifikater), som inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg, vurderes til markedsverdi. Obligasjoner og sertifikater som holdes til forfall vurderes til kostpris tillagt amortisert over- og underkurs.

1.6 VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE RETTIGHETER

Balanseførte driftsmidler omfatter investeringer som gir kapasitetsøkning eller vesentlig kvalitetsbedring. Disse er oppført i balansen til kostpris redusert for ordinære avskrivninger og nedskrivninger. Programvare, enten den er kjøpt eller egenutviklet, er presentert på linjen for lisenser og programvare. Unntaket er operativsystemer ol. som leveres sammen med maskinvare. Behandlingen for øvrig er lik med varige driftsmidler. Investeringer i buktikklokaler vurderes samlet i en portefølje ved vurdering av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn bokført verdi. Driftsmidler som ikke er i bruk nedskrives til gjenvinnbart beløp.

Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Tap ved salg av anleggsmidler er beregnet som differansen mellom salgssum og bokført verdi, og er presentert netto under øvrige driftskostnader. Gevinst ved salg av anleggsmidler, som er beregnet på tilsvarende måte, er presentert netto under andre inntekter.

1.7 VINMONOPOLAVGIFT

AS Vinmonopolet betaler ikke ordinære skatter, men vinmonopolavgift, som utgjør 28 prosent av resultatet. Beregningsgrunnlaget for vinmonopolavgift reduseres med fjorårets vinmonopolavgift.

Utsatt skatt er beregnet med 28 prosent på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet.

1.8 PENSJONSFORPLIKTELSE

Vinmonopolets ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Selskapet har dessuten pensjonsordninger vedrørende avtalefestet førtidspensjon (AFP) og lønnsytelser utover 12G. Pensjonsordningen for lønnsytelser utover 12G er finansiert over drift.

Pensjonsordningen i SPK er forsikringsteknisk oppbygd. Ordningen er imidlertid ikke fondsbasert. Utbetalingen av pensjonene er garantert av staten (pensjonsloven §1). Pre-

miefastssettelse og beregning av pensjonsforpliktelsen skjer etter actuarielle prinsipper. Det blir simulert en avkastning av fondsmidler tilsvarende langsiktige statsobligasjoner. Avvik i den faktiske utviklingen fra de beregningsmessige forutsetninger vil kunne gi både en over- og underfinansiering av ordningen. Ved overgangen til forsikringsteknisk oppbygging i 1995 var pensjonsordningen i balanse, idet fondsmidler ble satt til beregnet pensjonsforpliktelse på dette tidspunktet.

Vinmonopolet følger Norsk Regnskapsstandard 6A som gir regnskapspliktige mulighet til å anvende rammeverket i International Accounting Standard 19(IFRS). Årets beregnede kostnad føres over resultatregnskapet som lønn og andre personalkostnader. Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er etter fradrag for beregnede pensjonsmidler klassifisert som langsiktig gjeld i balansen. Estimaterdringer føres løpende direkte mot egenkapitalen.

I 1997 ble det forhandlet frem avtalefestet førtidspensjon (AFP). Ordningen innebærer at ansatte kan gå av med pensjon ved fylte 62 år eller senere. Ved fylte 67 år går arbeidstaker over på normal pensjon. Det betales ordinær premie til AFP i perioden. Den ordinære pensjonsforpliktelsen fra fylte 67 år kostnadsføres i perioden fram til antatt tidspunkt for førtidspensjonering (AFP). Ved beregning av AFP-forpliktelsen er det benyttet samme forutsetninger som for de ordinære pensjonsforpliktelsen, samt estimat for uttakstilbøeligheter.

1.9 LEIEAVTALER

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning er forbundet med eierskapet, og ikke med leieavtalen, behandles som en operasjonell leieavtale og leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad i regnskapet.

1.10 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bank og finansielle plasseringer.

1.11 VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under finansposter.

2 SALGSINNTEKTER (TALL I MILL. KR.)

Fordeling hovedvaregrupper	2010	2009
Svakvin	6 700,9	6 418,3
Sterkvinn	129,4	135,8
Brennevin	4 257,2	4 306,0
Øvrige produkter	91,0	70,1
Andre salgsvarer	32,6	26,3
SUM	11 211,1	10 956,5

Alkoholavgifter utgjør 6 086,1 mill. kroner av salgsinntekter og varekostnader (6 013,4 mill. kroner i 2009).

FORDELING GEOGRAFISK MARKED (TALL I MILLIONER)

1 000 kroner	2010	2009
Nord	1 219,3	1 199,3
Midt	2 132,3	2 104,7
Vest	2 412,4	2 358,5
Sør	1 802,8	1 757
Øst	3 644,4	3 537
SUM	11 211,1	10 956,5

3 VAREFORBRUK

Vareforbruket i resultatregnskapet er fastsatt til verdien av varekjøp justert for beholdningsendringer i henhold til vareopptellinger. Alkoholavgifter inngår i vareforbruket.

4 LØNNKOSTNADER, ANTALL ANSATTE OG GODTGJØRELSER

1 000 kroner	2010	2009
Lønn	636 366	597 651
Arbeidsgiveravgift	80 844	77 031
Pensjonskostnader inkl. arb.giv.avg.	18 968	130 088
Innleid arbeidskraft	6 080	6575
Andre godtgjørelser	3 136	12 504
SUM	745 393	823 851

Antall årsverk for 2010 er 1 198 (1 168 for 2009).

LØNN OG YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE

Per 31. desember 2010 besto Vinmonopolets ledergruppe av Kai G. Henriksen (adm.dir.), Lars Sogn, Lasse Erik Moen, Erlend Leinum, Siv Tophøj, Halvor Bing Lorentzen og Britt-Magni Rutgersen. Samlet godtgjørelse for ledergruppen i 2010 var 11,6 mill. kroner og 11,3 mill. kroner i 2009.

Godtgjørelser ledergruppen 2010

1 000 kroner	Lønn	Pensjons-kostnad	Andre godtgjørelser	Sum
Kai G. Henriksen	1 798	729	165	2 691
Lars Sogn	1 074	188	111	1 373
Lasse Erik Moen	1 160	430	118	1 708
Erlend Leinum	1 301	563	111	1 975
Siv Tophøj	1 044	461	113	1 618
Halvor Bing Lorentzen	744	116	111	971
Britt-Magni Rutgersen	917	206	113	1 235

Godtgjørelser ledergruppen 2009

1 000 kroner	Lønn	Pensjons-kostnad	Andre godtgjørelser	Sum
Kai G. Henriksen ¹	1 729	772	158	2 659
Lars Sogn ¹	1 043	191	99	1 333
Lasse Erik Moen ¹	1 121	413	105	1 639
Erlend Leinum	1 258	529	103	1 890
Siv Tophøj	1 002	499	103	1 604
Halvor Bing Lorentzen ¹	692	145	101	938
Britt-Magni Rutgersen	886	224	101	1 212

¹ Restferie til utbetaling
Samlet utbetalt styrehonorar i 2010 er kr 1 130 000, herav kr 200 000 til styrets leder. For 2009 var det utbetalt styrehonorar på kr 1 236 851.

herav kr 100 000 til tidligere styrets leder og kr 50 000 til nåværende styrets leder.

Samlet honorar til bedriftsforsamlingen var kr 62 970 (i 2009 kr 56 351).

Revisjonshonorarer (eks. mva)

1 000 kroner	2010	2009
Lovpålagte revisjonstjenester	725	875
Andre ikke-revisjonstjenester	326	322
SUM	1 051	1 197

5 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader inkluderer følgende kostnader:

1 000 kroner	2010	2009
Andre personalkostnader	35 015	29 569
Frakt og transport	10 419	10 654
Energi	16 141	10 931
Kostnader lokaler	154 568	145 952
Inventar og driftsmaterialer	14 772	13 531
Vedlikehold- og servicekostnader	39 583	25 238
Eksterne tjenester	27 479	26 184
Kontorrekvisita, trykksaker mv.	5 566	4 848
IT, telefon, porto mv.	20 065	16 957
Reisekostnader	14 056	12 667
Informasjons- og emballasjemateriell	27 770	27 130
Forsikringer og bankomkostninger	17 561	14 270
Andre kostnader	10 812	9 368
SUM	393 807	347 297

6 FINANSPOSTER

Finansposter inneholder følgende inntekter og kostnader:

1 000 kroner	2010	2009
FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter bank	20 857	21 219
Avkastning obligasjoner og fastrenteavtaler	3 002	3 289
Avkastning eksterne plassering	13 256	17 168
Andre finansinntekter	725	174
SUM	37 840	41 851

FINANSKOSTNADER

Rentekostnader bank	2 474	3 077
Andre finanskostnader	391	47
SUM	2 865	3 125

7 KONTANTER OG BANKINNSKUD

Pr 31.12.2010 var 26,4 mill. kroner av selskapets bankinnskudd avsatt til betaling av skattetrekk for ansatte (24,6 mill. kroner i 2009). Bankbeholdningen er plassert på konsernkontosystem i Sparebanken Midt-Norge.

8 FINANSIELLE PLASSERINGER

Vinmonopolets finansielle plasseringer består av følgende:

1 000 kroner	Kostpris	Markedsværdi	Bokført
Fastrenteinnskudd	52 000	52 000	52 000
Obligasjoner	20 284	20 320	20 284
Eksterne plassering	259 658	266 486	266 486
SUM	331 942	338 806	338 770

Fastrenteinnskudd og obligasjoner er bokført til laveste av kostpris og markedsværdi.

Eksterne plasseringer består av et samlet innskudd til forvalter som har investert midlene på vegne av AS Vinmonopolet i særinnskudd, obligasjoner og sertifikat med fast rente innenfor stats-, industri- og finanssektoren. Plasseringen hadde ved utgangen av 2010 en gjennomsnittlig durasjon på 2,7 år, og dersom investeringene ikke realiseres før ved forfall

vil dette gi en gjennomsnittlig årlig avkastning på 4,0 prosent. Porteføljens gjennomsnittlige løpetid skal være fra 1 – 5 år. Investeringen har for 2010 gitt en gjennomsnittlig faktisk avkastning på 4,4 prosent p.a.

Investeringene gjennom forvalter (ekstern plassering) inngår i en handel sportefølje med henblikk på videresalg og er vurdert til markedsverdi. Det er inntektsført en urealisert gevinst på tkr. 13 256 pr. 31.12. 2010.

9 VAREBEHOLDNING

Vinmonopolets varebeholdning fordeles på 259 butikker, samt et eget lager som håndterer utsendelser for fjernhandelskanalen. Verdien av varebeholdningen vises i tabellen under:

1 000 kroner	2010	2009
Varelager i butikk	652 795	615 256
Varelager i fjernhandel	4 298	3 725
Total varelagerbeholdning	657 093	618 981
Ukurans	300	300
SUM	656 793	618 681

10 KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap på krav med kr 585 000 (i 2009 kroner 628 220).

I kundefordringer inngår krav mot kredittkortselskap med MNOK 10,3.

13 LISENER, PROGRAMVARE OG VARIGE DRIFTSMIDLER

1 000 kroner	Programvare	Anlegg under utførelse	Totalt
Anskaffelseskost 01.01	48 696	33 353	82 049
Tilgang	34 510	-	34 510
Nedskrivning	-	-	-
Avgang	-	-	-
Overført fra anlegg under utførelse	33 353	-33 353	-
Anskaffelseskost 31.12	116 559	-	116 559
Akkumulert avskrivning 01.01	37 915	-	37 915
Årets avskrivning	6 698	-	6 698
Nedskrivning	-	-	-
Avgang	-	-	-
Akkumulert avskrivning 31.12	44 612	-	44 612
Bokført verdi 01.01.2010	10 781	33 353	44 134
Bokført verdi 31.12.2010	71 947	-	71 947

Ordinære avskrivninger beregnes på bakgrunn av økonomisk levetid for driftsmidlene og fordeles lineært etter en sats fra 10 til 33,3 %.

1 000 kroner	Anlegg under utførelse	Forretningsbygg	Leide lokaler	Transportmidler	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	8 279	75 562	150 712	1 787	350 541
Tilgang	2 194	2 048	13 798	-	25 748
Nedskrivning	-	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-	-
Overført fra anlegg under utførelse	-8 279	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12	2 194	77 609	164 510	1 787	376 289
Akkumulert avskrivning 01.01	-	33 242	92 478	1 659	265 126
Årets avskrivning	-	1 312	12 277	53	26 982
Nedskrivning	-	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-	-
Akkumulert avskrivning 31.12	-	34 553	104 755	1 713	292 108
Bokført verdi 01.01.2010	8 279	42 320	58 234	127	85 415
Bokført verdi 31.12.2010	2 194	43 056	59 755	74	84 181

11 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

Andre kortsiktige fordringer er oppført til pålydende og består av:

1 000 kroner	2010	2009
Påløpne renteinntekter	2 082	1 818
Forskuddsbetalte kostnader	29 324	19 396
Andre kortsiktige fordringer	8 712	1 331
SUM	40 118	22 545

12 LANGSIKTIGE FORDRINGER OG AKSJER

Langsiktige fordringer og aksjer er oppført til pålydende og består av:

1 000 kroner	2010	2009
Obligasjons- og pantelån	4 110	4 110
Aksjer	327	327
SUM	4 437	4 437

Obligasjons- og pantelån er ytet i forbindelse med selskapets leieavtaler. Lånene er rentefrie og bundet inntil kontraktsutløp. Posten aksjer består av Norsk GlassGjenvinning AS med kr. 227 020, (stemme- og eierandel er 22,7 prosent) og aksjer i det heleide datterselskapet Nordpolet AS kr. 100 000, se note 21 for ytterligere informasjon.

Forts. note 13

1 000 kroner	EDB-utstyr/ kontormask.	Tomter	Kunst	TOTALT
Anskaffelseskost 01.01	40 633	5 812	1 108	634 435
Tilgang	23 986	-	55	67 828
Nedskrivning	-	-	-	-
Avgang	-	-474	-	-474
Overført fra anlegg under utførelse	8 279	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12	72 898	5 338	1 163	701 789
Akkumulert avskrivning 01.01	23 632	-	-	416 138
Årets avskrivning	11 388	-	-	52 012
Nedskrivning	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-
Akkumulert avskrivning 31.12	35 021	-	-	468 150
Bokført verdi 01.01.2010	17 001	5 812	1 108	218 297
Bokført verdi 31.12.2010	37 878	5 338	1 163	233 640

Ordinære avskrivninger beregnes på bakgrunn av økonomisk levetid for driftsmidlene og fordeles lineært etter følgende satser:

Forretningsbygg	1,5 – 5 %
Leide lokaler	10 %
Transportmidler	20 %
Inventar	15 – 20 %
EDB-utstyr/kontormaskiner	20 – 33,3 %
Tomter	0 %
Kunst	0 %
Anlegg under utførelse	0 %

14 VINMONOPOLAVGIFT

Årets skatteøkende og skattereduserende forskjeller er knyttet til:

1 000 kroner	2010	2009
Varige driftsmidler	-18 522	-32 199
Fordringer	-585	-628
Varelager	-300	-300
Pensjonsforpliktelser	-550 885	-651 661
Regnskapsmessige avsetninger	-	-300
Gevinst og tapskonto	30 613	22 014
Andre forskjeller	13 257	6 365
Sum grunnlag	-526 422	-656 709
Skattesats	28 %	28 %
Utsatt skattefordel	-147 398	-183 879

Årets skattekostnad beregnes som følger:

1 000 kroner	2010	2009
Grunnlag betalbar Vinmonopolavgift	83 206	129 735
Årets betalbare Vinmonopolavgift	23 298	36 328
Endring utsatt skattefordel *)	26 085	-15 406
Sum skattekostnad/vinmonopolavgift	49 383	20 922

*) Av endring utsatt skattefordel er en reduksjon på 10 396 mill. kroner knyttet til estimatavik på pensjon korrigert direkte mot egenkapitalen.

Avstemming av skattekostnaden (årets Vinmonopolavgift):

1 000 kroner	2010	2009
28% av resultat før skattekostnad	59 254	32 827
28% av permanente forskjeller	300	373
28% av Vinmonopolavgift foregående år	-10 171	-12 280
Tilbakeføring av for mye avsatt forrige år	0	-227
Vinmonopolavgift	49 383	20 694

Vinmonopolavgift i balansen utgjør skyldig betalbar avgift fra 2009 og 2010 til sammen 59,6 mill. kroner.

15 OVERSKUDDSANDEL

Det er beregnet 50 % overskuddsandel av resultat etter Vinmonopolavgift for 2010.

16 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Annen kortsiktig gjeld inkluderer følgende:

1 000 kroner	2010	2009
Lån fra ansatte gjennom eget interessenkontor	74 388	73 486
Gavekort	29 047	30 626
Andre påløpte kostnader	24 440	42 200
Skyldig lønn og feriepenger	100 522	94 838
SUM	228 397	241 151

17 AKSJEKAPITAL

Selskapets aksjekapital består av 100 aksjer à kroner 500. Samtlige aksjer eies av Staten.

18 EGENKAPITAL

1 000 kroner	Aksjekapital	Annen egenkapital	SUM
Egenkapital 01.01.	50	584 281	584 331
Årsresultat	-	162 238	162 238
Estimatavvik pensjon	-	26 732	26 732
Overskuddsandel	-	-81 119	-81 119
Egenkapital 31.12.	50	692 132	692 182

19 PENSJONSFORPLIKTELSE

Vinmonopolet har pensjonsordninger som omfatter i alt 2 039 personer (2 273 i 2009). Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Vinmonopolets pensjonsordninger er organisert gjennom Statens Pensjonskasse. I tillegg til den kollektive pensjonsordningen har ledende ansatte en tilleggspensjon som finansieres over selskapets drift. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Ved beregning av årets netto pensjonskostnad legges foregående års forutsetninger til grunn. Under vises forutsetningene som er lagt til grunn for å beregne netto pensjonsforpliktelser.

De akturarmessige forutsetninger er basert på vanlige forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske forhold.

Forutsetninger	2010	2009
Diskonteringsrate	4,00 %	4,50 %
Lønnsregulering	4,00 %	4,50 %
Pensjonsregulering	3,00 %	4,25 %
Avkastning på pensjonsmidler	4,50 %	4,80 %
G-regulering	3,75 %	4,25 %
Frivillig avgang	3,00 %	3,00 %
Årlig uttakstilbøyelighet - AFP (62-67 år)	13,00 %	13,00 %

Periodens netto pensjonskostnad i 1 000 kroner:

Periodens netto pensjonskostnad i 1 000 kroner	2010	2009
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	96 138	97 819
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	66 460	68 266
Risikopremie/administrasjon	2 028	1 607
Avkastning av pensjonsmidlene	-47 587	-42 681
Resultatført estimatendring (inntekt)		
Resultatført levealderjustering		
1943-1953 årskull	-4 799	0
Resultatført endring i pensjonsregulering til alderspensjon	-85 583	0
Netto pensjonskostnad	26 656	125 011
Arbeidsgiveravgift	3 759	17 627
Netto pensjonskostnad før ansatt trekk	30 415	142 638
Medlemsandel trukket	11 447	12 550
Total netto pensjonskostnad	18 968	130 087

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler fremkommer slik:

Per 31.12. i 1 000 kroner	2010	2009
Pensjonsforpliktelser brutto - PBO	-1 496 562	-1 545 080
Verdi av pensjonsmidler	1 012 895	973 948
Beregnet netto pensjonsforpliktelse	-483 666	-571 132
Arbeidsgiveravgift	-67 219	-80 530
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	-550 885	-651 662

Balanseført netto pensjonsforpliktelse -550 885 -651 662

Det er i 2010 vedtatt endringer i offentlige tjenestepensjonsordninger som en tilpasning til pensjonsreformen. Endringen gjelder innføring av levealderjustering og lavere regulering av pensjon, dette er implementert i Lov om Statens Pensjonskasse i 2010. Planendringen medfører blant annet at årlig justering av pensjoner under utbetaling blir 0,75 % poeng

lavere enn G-reguleringen. For Vinmonopolet medfører denne planendringen en redusert pensjonskostnad i 2010 i størrelsesorden 90 mill kroner i 2010.

20 LEIEFORPLIKTELSER

Selskapet har kontraktsfestede leieforpliktelser som medfører følgende utbetalinger de nærmeste årene (tall i tusen):

2011	2012	2013	2014	2015
123 594	97 377	76 032	60 914	33 656

Antallet leieavtaler som er leie av butikklokaler er 269. Ved leie av butikklokaler er det vanlig å inngå avtaler med en varighet på 5 år.

21 NORDPOLET

AS Vinmonopolet overtok 01.01.1999 driften av Nordpolet AS på Svalbard. Innskutt aksjekapital er kroner 100 000. Nordpolets overskudd skal tilbakeføres lokalsamfunnet på Svalbard gjennom Svalbardrådet, og konsolideres derfor ikke.

Datterselskapet er vurdert til bokført verdi i regnskapet til AS Vinmonopolet

Resultat 1 000 kroner	2010	2009
Salgsinntekter	19 574	20 438
Vareforbruk	10 720	12 095
Ordinære avskrivninger	16	19
Andre driftskostnader	3 425	3 434
Driftsresultat	5 413	4 890
Finansposter	173	137
Årets resultat	5 586	5 026

Disponering av resultat:

Til Svalbardrådet 5 586 5 026

Balanse per 31.12 i 1 000 kroner	2010	2009
Anleggsmidler	0	16
Omløpsmidler	10 211	9 642
Elendeler 10 211 9 658		
Egenkapital	4 380	4 380
Kortsiktig gjeld	5 831	5 278
Gjeld og egenkapital 10 211 9 658		

KONTROLLKOMITEENS INNSTILLING

Kontrollkomiteén har gjennomgått det avsluttede og reviderte årsoppgjør samt revisjonsberetningen. Styrets forslag til disposisjon av overskuddet kr 162 238 384, har Kontrollkomiteén ingen merknader til. Kontrollkomiteén anbefaler at bedriftsforsamlingen gir sin tilslutning til det fremlagte årsoppgjør for 2010.

Oslo, 26. april 2011

Ole John Østenstad (leder)
Margaret Eide Hillestad
Odd Anders With

BEDRIFTSFORSAMLINGENS UTTALELSE

I samsvar med revisjonsberetningen for 2010 og kontrollkomiteens innstilling anbefaler bedriftsforsamlingen at regnskapet for 2010, slik det fremtrer etter styrets vedtak av 24. mars 2011, blir fastsatt som selskaps regnskap for 2010. Likeledes anbefaler bedriftsforsamlingen at årsberetningen godkjennes.

Oslo, 26. april 2011

Til Det Kongelige Helse- og omsorgsdepartement

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for AS Vinmonopolet, som består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 162 238 384, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til AS Vinmonopolet per 31. desember 2010, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 24. mars 2011

PricewaterhouseCoopers AS

Leif Arne Jensen
Statsautorisert revisor

Merete Stigen
Statsautorisert revisor

Statistikk

Tabell 1. Solgte varemengder 2001 – 2010, hovedvaretype, 1000 liter

År	Totalt	Brennevin	Sterkvin	Svakvin	Øl	Alkoholritt
2001	54 167	9 028	1 224	43 183	655	78
2002	58 871	11 188	1 220	45 694	708	81
2003	60 985	11 538	1 141	47 529	697	80
2004	63 338	11 389	1 098	50 064	705	83
2005	66 410	11 678	1 047	52 893	708	85
2006	68 749	12 080	1 001	54 878	698	92
2007	71 079	12 657	958	56 651	715	98
2008	73 828	12 797	895	59 278	755	102
2009	76 746	12 873	840	62 108	820	104
2010	77 957	12 601	785	63 433	1000	139

Tabell 2. Solgte varemengder 2006 – 2010, hovedvaretype og alkoholinnhold, 1000 liter

Varegruppe	2006	2007	2008	2009	2010
Brennevin¹	12 080	12 657	12 797	12 873	12 601
Over 22 volumprosent	11 001	11 508	11 606	11 617	11 270
15–22 volumprosent	1 045	1 138	1 180	1 195	1 200
7–15 volumprosent	21	9	8	59	102
Under 7 volumprosent	13	2	3	3	29
Sterkvin²	1 001	958	895	840	785
15–22 volumprosent	881	863	806	798	745
Under 15 volumprosent	119	95	89	43	40
Svakvin³	54 878	56 651	59 278	62 108	63 433
Øl⁴	698	715	755	820	1000
Alkoholritt/lettvin⁵	92	98	102	104	139
I ALT	68 749	71 079	73 828	76 746	77 957

Tabell 3. Solgte mengder brennevin¹ 2006 – 2010, ulike varettyper, 1000 liter

Varetypenavn	2006	2007	2008	2009	2010
Vodka	3 785	3 949	4 007	3 901	3 749
Druebrennevin	2 917	2 934	2 811	2 750	2 580
· Cognac	2 118	2 168	2 048	1 997	1 870
· Annet druebrennevin	799	766	763	753	710
Whisky	1 278	1 342	1 362	1 383	1 353
· Skottland	948	982	978	984	951
Maltwhisky	79	88	91	97	111
Øvrig skotsk whisky	869	894	887	886	840
· Irland	138	156	165	177	185
· Canada	119	124	132	133	122
· USA	72	79	86	88	92
Likør	1 215	1 282	1 298	1 322	1 291
· Likør under 22 %	814	870	887	916	885
· Likør over 22 %	401	412	411	406	406
Urtelikør	137	143	136	129	123
Sitruslikør	79	81	83	85	85
Annen	184	188	193	192	198
Akevitt	1 130	1 171	1 184	1 237	1 252
Bitter	515	568	598	617	614
· Bitter over 22 %	462	524	552	610	614
· Bitter under 22 %	53	44	46	7	0
Gin	533	532	534	536	517
Rom	138	154	163	165	167
· Hvit rom	94	101	104	107	107
· Brun rom	45	53	59	58	60
Fruktbrennevin	62	61	66	67	69
· Tequila	43	42	42	45	45
· Calvados	18	18	21	21	20
Genever	32	30	28	26	24
Øvrig brennevin	473	634	747	869	985
· Øvrig brennevin over 22 %	261	399	488	535	539
· Øvrig brennevin under 22 %	213	235	258	334	446
TOTALT	12 080	12 657	12 797	12 873	12 601

Tabell 4. Solgte mengder sterkvin 2006 – 2010, 1000 liter

Sterkvin	2006	2007	2008	2009	2010
Vermut	574	534	501	465	423
Sherry	185	179	161	144	134
Portvin	140	136	134	140	137
Madeira	14	14	13	16	17
Annen sterkvin	88	95	86	74	74
STERKVIN, TOTALT	1 001	958	895	840	785

Tabell 5. Solgte mengder svakvin³ etter varetype, land og distrikt, 2006 – 2010, 1000 liter

Land	2006	2007	2008	2009	2010
RØDVIN	39 119	40 269	41 398	43 006	43 353
Italia	8 351	9 478	11 098	12 890	14 152
· Puglia	3 145	3 364	3 738	4 306	4 604
· Veneto	1 517	1 682	1 806	2 077	2 872
· Abruzzo	1 080	1 409	1 857	2 022	1 829
· Toscana	671	966	1 475	1 776	1 737
· Piemonte	583	734	1 054	1 555	2 233
· Sicilia	681	573	346	270	330
· Andre italienske	673	750	822	885	547
Frankrike	8 068	7 912	7 727	7 187	6 200
· Languedoc-Roussillon	4 825	4 928	4 804	4 527	3 978
· Rhône ⁷	1 221	1 230	1 180	1 087	1 059
· Bordeaux	436	463	436	367	340
· Burgund	203	238	230	237	231
· Andre franske	1 382	1 053	1 074	970	592
Spania	6 461	6 375	6 295	5 298	6 068
· Rioja	1 398	1 329	1 313	1 329	1 276
· Catalonia	1 141	1 073	850	761	1 140
· Navarra	506	486	373	337	344
· Andre spanske	3 416	3 487	3 759	3 500	3 308
Australia	4 037	5 128	4 734	5 178	5 452
Chile	3 425	3 323	3 739	3 802	3 807
Argentina	2 863	2 728	2 525	2 415	2 230
Portugal	2 789	2 648	2 522	2 224	1 908
Sør-Afrika	1 599	1 293	1 148	1 587	1 471
USA	882	913	938	1 464	1 774
Ungarn	210	187	155	140	112
Bulgaria	206	71	52	39	19
Andre land	229	211	163	151	160
HVITVIN	13 310	13 627	14 644	15 331	15 807
Tyskland	4 265	4 343	4 571	4 852	5 065
· Mosel	2 050	1 989	2 118	2 183	2 300
· Rheinhessen	1 306	1 335	1 318	1 359	1 407
· Rheingau	414	518	726	857	904
· Pfalz	370	388	276	247	184
· Nahe	92	85	113	117	203
· Andre tyske	33	28	20	89	57
Frankrike	4 191	4 146	4 338	4 327	4 341
· Burgund	858	999	1 067	1 140	1 181
· Loire	423	441	385	368	427
· Alsace	259	252	243	243	259
· Bordeaux	269	172	158	123	97
· Andre	2 383	2 282	2 486	2 453	2 377
Italia	1 015	1 134	1 212	1 398	1 615
Australia	632	787	1 008	1 132	1 105
Ungarn	1 077	1 036	979	914	889
Argentina	562	602	710	613	623
Chile	188	214	337	508	573
MUSSERENDE VIN	1 587	1 811	1 995	2 280	2 571
Spania	588	690	757	847	892
Frankrike	423	494	526	582	666
· Champagne	207	267	289	284	334
· Andre franske	216	227	237	293	332
Italia	393	435	479	573	729
Andre land	184	192	233	278	283
ROSÉVIN	617	683	944	1 165	1 310
Italia	118	147	217	301	351
Spania	164	185	240	251	215
Frankrike	185	191	242	242	301
USA	9	9	19	107	154
Portugal	83	84	100	105	111
Andre rosévin	57	67	126	159	178
AROMASERT SVAKVIN	115	125	154	169	251
FRUKTVIN	109	114	122	132	122
MUSSERENDE FRUKTVIN	15	16	16	22	16
ØVRIG SVAKVIN	7	6	5	4	3
TOTALT	54 878	56 651	59 278	62 108	63 433

Tabell 6. Butikkenes omsetning 2010

Butikknavn	Brutto omsetning (1000 kr)		Vareliter				
	Totalt	Brennevin	Sterkvinn	Svakvinn	Øl	Alkoholfritt	
Alta	62 756 888	324 014	71 858	1 849	245 393	4 371	543
Andenes	14 691 558	75 339	18 716	638	54 617	1 117	250
Arendal	115 403 884	681 764	99 327	7 062	566 665	7 585	1 124
Asker	200 387 093	1 228 396	106 555	11 311	1 096 011	12 743	1 777
Holmen Senter	106 103 091	651 632	53 174	6 128	585 105	6 414	811
Sentrum	94 284 002	576 764	53 380	5 183	510 906	6 329	966
Askim	52 511 940	275 278	62 451	3 351	205 375	3 635	467
Askøy	43 269 604	248 547	40 197	1 540	203 495	2 748	568
Bardufoss	25 805 910	134 767	29 922	957	102 056	1 513	319
Beitostølen (åpnet 14. oktober)	2 063 535	10 531	1 797	108	8 306	286	35
Bergen	887 557 760	5 167 802	686 410	40 750	4 351 392	80 008	9 243
Arna	46 663 983	263 143	46 331	1 856	210 611	3 851	496
Bergen Storsenter	113 380 815	659 847	90 674	5 881	544 222	17 703	1 368
Fyllingsdalen	79 814 572	472 581	64 105	3 367	397 615	6 752	742
Lagunen	130 810 873	785 203	88 612	5 319	679 701	10 342	1 229
Laksevåg	37 162 031	214 301	33 139	1 818	175 693	3 195	458
Nestun	61 245 426	364 353	41 182	3 675	314 473	4 375	647
Sletten	75 064 144	454 650	51 890	4 319	392 212	5 400	828
Valkendorfsgt.	122 917 246	652 887	86 581	5 049	547 527	12 644	1 088
Vestkanten	77 508 945	447 718	70 547	3 191	366 597	6 648	735
Åsane	142 989 726	853 118	113 349	6 277	722 742	9 097	1 653
Bjørkelangen	25 769 400	123 699	34 955	1 679	85 250	1 602	213
Bodø	195 886 821	1 095 016	185 205	8 408	885 611	13 873	1 919
Sentrum	76 511 466	409 833	78 574	3 082	322 138	5 467	572
City Nord	119 375 355	685 184	106 632	5 326	563 473	8 406	1 347
Brattvåg	11 325 535	61 620	12 930	547	47 549	453	140
Brekstad	33 443 305	162 018	44 796	2 042	112 940	1 996	244
Bryne	56 710 251	306 718	60 141	2 240	238 973	4 668	696
Brønnøysund	32 422 347	160 593	39 950	1 882	116 362	2 146	253
Buskerud Storsenter	81 985 479	452 838	83 519	5 744	355 158	7 472	945
Bærum	359 224 031	2 178 430	205 501	24 934	1 922 833	22 232	2 930
Bekkestua	105 393 169	630 912	49 876	6 961	566 759	6 468	849
Kolsås	111 053 807	680 130	72 455	6 747	592 243	7 770	915
Sandvika	79 113 959	475 829	48 471	5 554	416 242	4 874	688
Østerås	63 663 096	391 558	34 699	5 672	347 589	3 120	479
Bø i Telemark	32 684 131	173 551	37 585	2 017	131 997	1 721	232
Bømlo	16 964 045	97 364	17 749	817	77 535	1 057	207
Båtsfjord	8 114 581	37 488	11 819	311	24 740	571	48
Dokka	29 916 796	146 843	40 420	2 170	102 098	1 911	244
Dombås	15 661 785	81 088	18 833	768	60 359	999	129
Drammen	190 611 390	1 071 707	168 840	14 864	870 956	15 597	1 449
Bragernes	100 658 244	568 247	85 101	8 494	465 094	8 603	956
Strømsø	89 953 146	503 460	83 739	6 371	405 863	6 995	494
Drangedal	7 205 156	38 665	8 562	640	28 856	513	95
Drøbak	50 413 918	302 304	33 679	2 806	262 853	2 466	500
Egersund	40 210 268	214 439	45 962	2 252	162 580	3 298	348
Eidsvoll	36 996 787	191 632	45 198	2 635	140 792	2 677	331
Elnesvågen	23 215 923	117 594	30 106	1 182	84 221	1 793	292
Elverum	67 019 458	354 131	75 382	4 279	270 584	3 229	658
Evje	20 717 474	109 979	26 096	944	81 323	1 488	129
Fagernes	60 346 848	315 234	68 232	3 900	239 786	2 804	511
Farsund	22 489 214	125 040	22 852	862	99 759	1 356	210
Fauske	50 976 894	265 724	60 741	1 961	200 544	2 124	354
Finnsnes	47 309 687	244 402	57 544	1 681	181 728	2 946	503
Flekkefjord	29 418 823	159 268	35 264	1 450	120 293	1 973	288
Filsa	26 894 775	126 292	38 863	2 826	83 249	1 150	205
Florø	33 326 305	170 248	39 035	1 125	128 220	1 651	216
Fosnavåg	14 418 636	75 626	16 561	736	57 618	566	144
Fredrikstad	154 722 462	833 077	156 229	12 576	651 160	11 634	1 478
Østsidan (flyttet 6. mai)	45 040 666	233 885	48 241	3 348	177 897	3 963	435
Torvbyen	109 681 795	599 192	107 988	9 227	473 263	7 672	1 043
Frøya	12 060 521	55 000	17 836	814	35 640	565	144
Førde	70 547 951	378 621	79 567	3 121	288 553	6 732	648
Gausdal (åpnet 28. oktober)	3 383 993	15 731	4 275	210	10 912	305	30
Geilo	33 664 626	188 185	22 976	1 351	162 449	1 162	247
Gjøvik	104 503 185	569 746	108 465	7 480	447 249	5 598	955
Gol	46 737 385	248 960	48 969	2 371	194 004	3 134	483
Gran	58 267 450	302 477	68 123	5 029	225 631	3 222	472
Grimstad	44 489 410	265 523	36 010	2 597	223 568	2 804	544
Grong	11 930 973	58 428	15 894	771	41 055	631	77

Butikknavn	Brutto omsetning (1000 kr)			Vareliter			
	Totalt	Brennevin	Sterkvinn	Svakvinn	Øl	Alkoholfritt	
Halden	45 096 360	231 042	54 618	3 650	167 925	4 340	509
Hamar	141 280 399	788 841	131 855	8 474	637 005	10 030	1 477
Hammerfest	40 569 717	205 436	48 731	1 453	151 943	2 905	404
Harstad	100 077 291	548 623	102 502	4 105	434 497	6 642	878
Haugesund	163 942 716	927 338	159 651	7 729	749 709	8 621	1 628
Hitra	16 325 597	80 415	21 864	1 314	56 390	668	180
Hokksund	35 958 105	191 132	41 345	2 981	144 685	1 798	321
Holmestrand	38 687 606	217 215	38 974	2 670	172 944	2 339	288
Honningsvåg	14 860 565	74 567	19 980	565	53 263	643	116
Horten	72 344 999	410 535	69 669	4 575	332 228	3 379	685
Husnes	26 631 830	149 104	28 374	1 138	117 765	1 530	296
Hvaler	13 136 494	76 040	11 885	737	62 672	553	193
Hønefoss	87 469 773	482 937	88 526	7 338	380 757	5 704	612
Høyanger	9 176 732	47 690	11 735	463	34 446	947	99
Jessheim	98 245 515	530 573	102 402	6 077	415 583	5 498	1 014
Jevnaker	15 098 062	80 572	17 654	1 204	60 771	789	154
Jørpeland	29 967 875	164 132	32 901	1 589	127 612	1 769	261
Karmøy	52 273 244	284 658	58 666	2 297	220 053	3 034	607
Kautokeino	3 268 685	15 017	5 177	134	9 398	253	56
Kirkenes	32 756 785	170 190	37 264	1 584	128 837	2 123	382
Klepp	34 061 427	193 050	34 686	1 539	154 092	2 323	410
Knarvik	61 186 549	337 939	66 339	2 329	263 926	4 701	643
Kolbotn	63 787 702	385 179	39 212	3 509	337 260	4 402	796
Kolvereid	14 255 371	66 940	20 650	797	44 470	901	122
Kongsberg	78 378 084	432 707	72 663	4 169	349 675	5 553	648
Kongsvinger	33 675 235	156 474	47 863	3 277	103 462	1 653	219
Kragerø	46 916 893	275 685	39 016	2 076	232 338	1 758	498
Kristiansand	227 892 600	1 359 509	175 611	12 561	1 151 822	17 020	2 495
Lillemarkens	108 212 571	635 648	83 279	5 908	537 051	8 175	1 236
Sørlandssenteret	77 064 919	464 062	59 014	4 089	394 280	5 807	871
Vågsbygd	42 615 110	259 799	33 319	2 563	220 491	3 038	388
Kristiansund N.	97 880 307	521 232	107 406	5 489	402 567	4 880	889
Kyrksæterøra (flyttet 1. september)	15 211 462	76 913	19 628	947	55 174	1 052	113
Lakselv	19 503 935	98 127	25 764	526	70 205	1 431	201
Larvik	109 304 901	633 027	94 642	7 802	524 233	5 316	1 036
Leknes	39 765 905	199 833	48 745	1 867	146 667	2 109	444
Lena	31 458 022	153 942	41 597	1 926	109 288	947	185
Levanger	45 349 692	240 701	50 720	2 652	184 354	2 575	400
Lierne	70 596 972	414 694	57 970	4 248	345 367	6 540	568
Lillehammer	109 273 519	614 411	101 996	6 587	498 671	6 121	1 037
Lillesand	34 238 060	205 266	26 945	1 864	174 411	1 745	301
Lom	9 626 031	48 021	12 250	591	34 679	375	127
Luster	4 795 801	25 260	5 829	145	18 930	302	55
Lyngdal	19 232 174	105 038	23 116	1 040	79 388	1 247	247
Lødingen	7 437 163	38 812	9 184	275	28 985	322	46
Lørenskog	102 745 713	579 168	89 324	5 413	475 394	7 7	

Butikknavn	Brutto omsetning (1000 kr)	Vareliter		Øl	Alkoholfritt
		Totalt	Brennevin		
Os	48 865 381	284 107	42 822	2 096	235 789
Oslo	2 273 705 638	13 139 058	1 365 571	133 132	11 411 557
Alna	68 606 667	391 685	50 089	3 024	330 439
Briskeby	87 935 962	472 604	30 818	4 239	431 144
CC Vest	236 532 795	1 386 429	86 010	15 536	1 270 250
Frogner	82 917 330	480 918	37 528	5 382	431 998
Grorud	33 707 985	182 837	37 627	2 350	140 268
Grunerløkka	48 526 682	287 167	31 462	1 471	247 828
Grønland Basar	51 588 810	303 064	38 632	2 049	253 850
Holmlia	40 684 729	246 924	32 148	2 717	208 976
Lambertseter (åpnet 12. oktober)	26 003 634	147 568	15 527	1 708	126 378
Linderud	63 722 838	360 773	57 713	4 280	293 843
Majorstuen	125 444 346	765 841	59 646	9 398	688 280
Manglerud	139 616 806	825 717	93 782	8 378	712 714
Oslo City	155 073 094	890 599	116 494	7 978	743 635
Oslo S	69 377 509	387 377	64 434	3 462	312 589
Rommen	69 264 988	553 657	49 499	7 246	486 073
Rosenkrantzgt.	53 856 991	316 988	26 214	2 138	280 521
Røa	98 727 689	594 092	43 923	8 341	535 234
Sandaker	85 665 802	491 850	65 831	5 692	409 436
St.Hanshaugen	48 570 485	298 517	27 418	2 063	261 064
Steen & Strøm	64 624 054	371 900	30 306	2 882	330 880
Storo	90 878 912	521 853	46 817	4 822	457 343
Stovner	75 162 066	409 803	76 002	4 799	321 275
Thereses gate	73 349 986	441 317	34 030	3 359	395 668
Tveita	101 079 251	580 716	90 263	7 530	473 780
Ullevål Stadion	81 676 063	501 259	33 204	4 546	454 293
Vika	140 002 950	592 956	37 496	4 668	540 395
Økern	61 107 216	334 646	52 660	3 076	273 404
Otta	24 829 939	127 763	30 425	1 731	93 975
Porsgrunn	103 605 398	580 674	101 110	6 519	466 675
Rakkestad	13 901 776	68 218	18 281	979	47 747
Randaberg (åpnet 19. august)	11 867 322	69 494	9 757	508	58 169
Raufoss	30 077 329	151 333	38 443	2 207	109 198
Re	36 667 478	200 626	37 801	2 652	157 979
Rena	16 723 602	84 734	20 800	1 382	61 849
Ringebu	17 566 290	90 956	20 083	926	69 140
Ringsaker	76 021 109	395 264	90 558	6 226	295 394
Brumunddal (åpnet 18. november)	7 109 730	34 761	8 557	510	25 023
Rudshøgda	68 911 380	360 503	82 000	5 716	270 371
Rissa	15 731 038	78 070	21 051	1 054	55 046
Risør	24 487 580	149 915	18 838	1 303	128 614
Rjukan	20 181 741	106 666	22 696	1 239	81 325
Rognan	15 509 528	80 011	19 741	691	58 724
Rygge	87 309 923	489 310	80 998	5 443	397 414
Røros	31 179 282	155 705	36 589	1 539	115 722
Rørвик (åpnet 8. mars)	14 116 594	66 718	20 265	912	44 567
Sandane	13 900 549	74 063	15 678	661	56 473
Sandefjord	148 680 719	857 278	116 784	10 275	723 081
Sandnes	270 148 553	1 540 094	216 147	12 629	1 285 205
Kvadrat	165 225 790	956 699	125 212	6 606	807 382
Sentrum	104 922 763	583 395	90 935	6 023	477 823
Sandnessjøen	42 788 270	219 401	51 017	1 948	163 935
Sarpsborg	76 444 143	389 406	89 979	6 332	285 115
Sauda	19 542 029	105 000	23 745	847	79 304
Seljord	15 336 982	79 414	18 907	931	58 401
Setermoen	12 422 608	65 881	14 403	473	50 107
Sjøvegan	9 167 127	48 744	10 788	386	36 846
Skarnes	15 444 306	74 842	21 204	1 152	51 297
Skedsmo	193 042 215	1 064 380	183 062	11 787	852 556
Lillestrøm	89 485 874	484 465	84 664	5 816	386 644
Strømmen	103 556 341	579 915	98 398	5 971	465 913
Ski	108 158 068	630 092	85 765	6 149	528 600
Skien	110 146 773	631 196	103 581	8 904	512 578
Skjervøy	6 901 215	34 372	9 244	243	24 503
Slemmestad	65 293 237	384 875	53 574	3 512	322 612
Sogndal	34 823 127	189 279	38 597	1 395	146 289
Sola	52 294 774	304 475	44 482	2 101	253 628
Sortland	57 792 060	301 782	69 344	2 920	225 445
Sotra	65 293 008	373 002	62 741	2 875	302 109
Stange	28 433 223	146 859	35 356	2 324	107 814

Butikknavn	Brutto omsetning (1000 kr)	Vareliter		Øl	Alkoholfritt
		Totalt	Brennevin		
Stathelle	51 135 745	295 022	47 973	3 019	241 475
Stavanger	344 996 608	2 018 365	264 368	17 949	1 706 187
Hillevåg	156 936 273	951 006	117 269	8 132	814 686
Straensenteret	106 038 826	614 293	78 611	5 515	520 592
Verksgata	82 021 509	453 067	68 488	4 302	370 909
Steinkjer	83 181 638	419 199	103 481	5 096	305 977
Stjørdal	77 115 640	403 783	90 472	4 429	301 951
Stokke (åpnet 26. august)	8 051 388	45 239	7 397	550	36 509
Stokmarknes	21 146 132	113 727	24 423	987	87 050
Stord	55 354 604	322 084	51 776	2 031	264 631
Storslett	22 131 207	109 056	28 823	711	77 557
Storsteinnes	14 861 761	72 803	20 264	479	50 584
Stranda	10 730 425	59 647	11 137	386	47 003
Stryn	22 997 408	119 719	26 232	1 149	89 847
Støren	18 821 500	90 238	25 334	950	62 677
Sunnalsøra	29 261 359	148 022	35 413	1 871	108 998
Surnadal	23 915 228	120 384	30 937	1 321	85 352
Svolvær	42 794 659	225 124	46 997	2 653	173 655
Sykkylven	12 864 806	72 499	13 204	482	57 618
Søgne	36 316 529	215 794	32 861	1 777	178 880
Sørumsand	20 382 717	109 389	21 791	1 456	84 475
Tjøme	23 923 272	145 146	15 385	1 553	126 932
Tofte (åpnet 9. september)	4 601 319	25 038	4 949	278	18 984
Tromsø	279 458 837	1 574 029	242 478	9 696	1 290 365
Langnes	114 946 862	663 214	92 579	3 967	553 788
Sentrum	89 905 973	495 530	80 304	3 398	401 341
Tromsdalen	74 606 002	415 285	69 595	2 332	335 236
Trondheim	624 778 593	3 478 739	571 572	34 221	2 814 098
Byhaven	64 059 770	355 515	55 776	3 755	290 193
City Syd	141 859 882	771 543	147 830	7 729	605 430
Lade	113 247 993	642 948	101 713	6 284	523 778
Munkegata	83 479 109	457 164	84 013	4 304	360 291
Nedre Elvehavn	79 716 214	444 549	62 364	3 706	369 519
Valentinlyst	142 415 626	807 020	119 877	8 442	664 887
Trysil	27 842 600	137 542	32 500	1 716	101 037
Tvedestrand	38 398 746	226 371	34 007	2 429	187 921
Tynset	34 843 415	175 402	43 469	2 086	127 713
Tønsberg	105 335 102	619 041	86 393	6 639	520 631
Ulefoss	8 827 355	48 919	9 893	604	37 626
Ulsteinvik	33 930 987	184 031	35 397	1 449	144 445
Vadsø	19 386 497	104 401	21 083	677	80 282
Vanylven	4 164 337	20 696	5 696	142	14 613
Vardø	7 024 084	33 831	9 836	499	23 007
Vennesla	21 356 274	115 964	25 880	899	87 517
Verdal	37 816 163	182 812	49 072	2 586	128 610
Vestby	30 839 621	179 141	26 924	1 809	148 122
Vestnes	13 297 735	68 073	16 294	663	49 739
Vikersund	32 926 336	176 005	36 780	2 664	134 397
Vinje	14 360 664	73 325	17 827	953	52 692
Vinstra	32 637 081	165 213	39 962	1 786	121 753
Vinterbro	74 309 406	447 017	57 930	3 477	379 315
Volda	21 870 099	122 614	23 007	1 023	95 723
Voss	55 132 674	307 440	56 064	2 319	243 606
Vågå	8 980 720	45 277	11 071	530	33 278
Ølen (åpnet 30. juni)	11 201 094	58 370	14 171	495	42 974
Ørnes	22 399 318	111 571	27 865	928	80 937
Ørsta	24				

Tabell 7a. Grossistenes markedsandel 2010, totalt salg, 1000 liter

Grossistnavn	2010	Andel
Arcus Wine Brands AS	4 598	6,7%
Vectura AS	4 311	6,3%
Pernod Ricard Norway AS	4 169	6,1%
Arcus AS	3 466	5,1%
Treasury Wine Estates Norway AS	3 123	4,6%
Stenberg & Blom AS	2 761	4,0%
Engelstad Vin og Brennevin	2 558	3,7%
Excellars AS	2 368	3,5%
Ekjord AS	2 161	3,2%
Fondberg AS	2 063	3,0%
Vinordia AS	1 955	2,9%
Best Buys International AS	1 941	2,8%
Eurowine AS	1 934	2,8%
Red & White AS	1 893	2,8%
Robert Prizelius AS	1 890	2,8%
Andre	27 244	39,8%
TOTALT	68 435	100 %

Tabell 7b. Grossistenes markedsandel 2010, svakvin, 1000 liter

Grossist	2010	Andel
Arcus Wine Brands AS	4 520	8,1%
Vectura AS	3 668	6,5%
Pernod Ricard Norway AS	3 197	5,7%
Treasury Wine Estates Norway AS	3 123	5,6%
Stenberg & Blom AS	2 578	4,6%
Excellars AS	2 368	4,2%
Engelstad Vin og Brennevin	2 339	4,2%
Fondberg AS	2 046	3,6%
Ekjord AS	2 031	3,6%
Vinordia AS	1 953	3,5%
Best Buys International AS	1 939	3,5%
Eurowine AS	1 894	3,4%
Red & White AS	1 892	3,4%
Best Cellars AS	1 416	2,5%
Moestue Grape Selections AS	1 390	2,5%
Andre	19 780	35,2%
TOTALT	56 134	100 %

Tabell 7c. Grossistenes markedsandel 2010, brennevin, 1000 liter

Grossist	2009	Andel
Arcus AS	3 463	32,0%
Diageo Norway AS	1 521	14,1%
Pernod Ricard Norway AS	943	8,7%
Maxxium Norge AS	638	5,9%
Company of Spirits	568	5,3%
Robert Prizelius AS	537	5,0%
Vectura AS	529	4,9%
Bacardi Norge AS	511	4,7%
Interbev AS	499	4,6%
Helge Wiig A/S	231	2,1%
Engelstad Vin og Brennevin	201	1,9%
Stenberg & Blom AS	152	1,4%
Ekjord AS	128	1,2%
Interbrands Norge AS	107	1,0%
Vinetum AS	68	0,6%
Andre	721	6,7%
TOTALT	10 817	100 %

Tabell 8. Vinmonopolets vareutvalg

År	Antall produkter	Nye produkter
2001	5 600	600
2002	6 350	750
2003	7 000	650
2004	8 100	1 100
2005	8 500	400
2006	9 700	1 200
2007	10 900	1 200
2008	11 200	300
2009	12 600	1 400
2010	14 000	1 400

Tabell 9. Det registrerte alkoholforbruket i Norge pr. innbygger 15 år og over 1920 - 2010⁷

År	Liter			Liter ren alkohol ⁸				
	Brennevin	Vin	Øl	Totalt	Brennevin	Vin	Øl	Fruktdrikk
1920	Forbudstid	8,2	50,21	Forbudstid	Forbudstid	0,82	1,99	
1930	3,4	2,42	26,34	3,03	1,44	0,42	1,17	
1940	2,46	1,58	20,43	2,24	1,05	0,27	0,92	
1950	3,97	1,24	23,98	2,87	1,61	0,2	1,06	
1960	3,95	1,68	33,19	3,45	1,71	0,25	1,49	
1970	4,83	3,1	48,7	4,73	2,07	0,44	2,22	
1980	5,8	5,68	61,93	5,98	2,46	0,75	2,77	
1990	3,03	7,93	64,61	5	1,24	0,95	2,81	
2000	2,67	13,61	64,92	5,66	1,05	1,62	2,93	0,07
2006	3,29	16,95	67,88	6,46	1,3	2,05	3,01	0,11
2007	3,43	17,51	67,9	6,6	1,35	2,11	3,02	0,12
2008	3,4	17,94	68,68	6,75	1,33	2,23	3,06	0,13
2009	3,36	18,35	66,3	6,68	1,31	2,28	2,96	0,13
2010 ⁹	3,3	18,63	64,71	6,54	1,29	2,23	2,89	0,13

Tabell 10. Registrert omsetning av alkohol i Norge 1920 - 2010, 1000 liter⁷

År	Liter				Totalt	Liter ren alkohol ⁸			
	Brennevin	Vin	Øl	Fruktdrikk		Brennevin	Vin	Øl	Fruktdrikk
1920	Forbudstid	14 564	89 165		**	Forbudstid	1 456	3 530	
1930	6 765	4 820	52 388		6 017	2 857	826	2 334	
1940	5 679	3 652	47 080		5 171	2 418	622	2 131	
1950	9 807	3 053	59 215		7 080	3 975	487	2 618	
1960	10 449	4 438	87 687		9 112	4 520	650	3 942	
1970	14 105	9 042	142 142		13 816	6 051	1 280	6 485	
1980	18 376	17 979	196 097		18 944	7 791	2 373	8 780	
1990	10 384	27 231	221 753		17 139	4 248	3 257	9 634	
2000	9 578	48 762	232 676	5 295	20 292	3 764	5 794	10 496	238
2006	12 291	63 286	253 426	9 063	24 151	4 848	7 638	11 257	409
2007	12 934	65 874	256 072	9 839	24 917	5 101	7 955	11 417	444
2008	13 024	68 721	263 048	11 077	25 836	5 079	8 533	11 724	500
2009	13 077	71 309	257 700	11 462	25 963	5 100	8 855	11 491	517
2010 ⁹	12 855	72 878	251 515	11 462	25 795	5 013	9 050	11 215	517

Tabell 11. Registrert alkoholforbruk i noen europeiske land, 2008, liter per innbygger

Land	Liter ren alkohol ⁸		Vareliter	
	Totalt	Brennevin	Vin	Øl
Tsjekkia	12,3	3,3	17	154
Romania	11,5	3,7	26	99
Frankrike	10,4	2,7	50	29
Østerrike	10,4	1,6	29	110
Tyskland	10	2,2	21	111
Spania	9,8	2	28	78
Ungarn	9,8	3,2	26	73
Danmark	9,3	1,3	34	86
Portugal	9,3	1,2	43	58
Irland	9,1	2	17	117
Sveits	9,1	1,6	39	58
Polen	8,8	3,3	9	90
Finland	7,6	2,1	11	90
Hellas	7,6	2,1	29	43
Storbritannia	7,5	1,8	23	84
Nederland	7,4	1,3	23	66
Italia	6,9	0,2	44	31
Sverige	5,7	1,2	20	48
Norge	5,1	1	14	57

¹ Drikk som inneholder tilvirket alkohol ublandet eller i blanding med andre produkter og som ikke er vin.

Enhver drikk som inneholder mer enn 22 volumprosent alkohol regnes som brennevin.

² Drikk som er laget av druesaft ved alkoholgjæring og tilsatt tilvirket alkohol.

³ Drikk som er laget av druesaft, frukt, bær, plante-saft eller honning ved alkoholgjæring uten tilsetning av tilvirket alkohol.

⁴ Øl med alkoholstyrke over 4,75 volumprosent alkohol.

⁵ Vin med alkoholstyrke til og med 2,75 volumprosent alkohol.

⁶ Inkludert ukrydret brennevin.

⁷ Kilde: Statistisk sentralbyrå. Produktkategoriseringen er ikke identisk med Vinmonopolets.

⁸ Kilde: Statistisk sentralbyrå. 1 liter ren alkohol tilsvarer 3,5 flasker brennevin (0,7 liter 40 %), eller 12 helflasker vin (0,75 liter 11 %) eller 65 halvflasker middels sterkt øl.

⁹ Kilde: Statistisk sentralbyrå. Tallene for 2010 er et anslag basert på konsumutviklingen per tredje kvartal 2010.

¹⁰ Tallene omfatter registrert omsetning (beskattet forbruk) av alkohol i de respektive land. Det uregistrerte forbruk i form av hjemmeproduert alkohol, turistimport og smuglervarer omfattes ikke. Kilde: www.sirus.no.

ENGLISH SUMMARY

Vinmonopolet is owned solely by the Norwegian State. The company's chief aim is to be an efficient and service minded chain of specialty shops, managing the exclusive right to sell wine, spirits and strong beer via retail outlets throughout Norway. Vinmonopolet has a social policy, but no private profit interests as the ambition is to handle beverage sales responsibly, and in the best interests of both the individual and the community.

Sales volumes rose by 1.6 per cent from 2009 to 77.9 million litres in 2010. The sales of table wine increased by 2.1 per cent to 63,4 million litres, while the sales of spirits decreased by 2.1 percent to 12.6 million litres. The figures for fortified wine show 784 000 litres, down by 6.7 per cent. The overall increase in sales is due to various factors: 11 new outlets, high purchasing power as well as a greater public interest for wine and food all contribute considerably to the sales. The continued preference for red wine compared to white distinguishes the Norwegian demand

for table wine from the tendency seen in other countries. In Norway the ratio is 3:1 in favour of red wine, compared to 1:1 in UK and 3:2 in Sweden. This is mainly due to climatic factors. In many parts of Norway, during most of the year, it's "too cold" to drink white wine. Thus, we see that the sales of white wine peaks in July, whilst the sales of red wine peaks in December. Whilst white wine is most popular in the southernmost parts of Norway, red wine is most popular in the north. In 2009 Italy kept their leading position for red wine, followed by France and Spain. Since 1980 the registered sales of spirits has been reduced by more than 50 per cent whilst the unregistered consumption of illegal spirits – such as moonshine liquor, smuggled spirits and duty-free products - has increased. After two reductions in taxes on spirits, from 1

January 2002 and 1 January 2003, this trend seems to have changed. However, in 2010 Vinmonopolet's sale of spirits decreased for the first time since 2004.

Vinmonopolet's sales revenue in 2010 totalled NOK 11 211.1 million excluding VAT. Profit before tax came to NOK 211.6 million compared to NOK 117.2 million the year before. The special tax levied on Vinmonopolet in lieu of ordinary corporation tax is NOK 49.4 million. By decision of Stortinget (the Parliament), Vinmonopolet will pay a dividend of 50 per cent of the profit after the special tax to the state. This amounts to NOK 81.1 million. As of 31 December 2010, Vinmonopolet had 259 outlets in operation with 1876 full- and parttime employees, the equivalent of 1198 full-time employees.

"The continued preference for red wine compared to white distinguishes the Norwegian demand for table wine from the tendency seen in other countries."

KEY FIGURES	2010	2009	2008	2007	2006
SALES (1 000 LITRES)					
Table wine	63 422	62 108	59 278	56 651	54 878
Fortified wine	781	840	895	958	1 001
Spirits	12 617	12 874	12 797	12 657	12 080
Other products	1 137	924	858	813	790
TOTAL	77 957	76 746	73 828	71 079	68 749
REVENUE AND RESULTS (NOK mill)					
Gross sales revenue (incl VAT)	14 013,9	13 695,7	12 872,2	12 164,3	11 440,0
Operating revenue	11 228,5	10 957,7	10 305,4	9 742,7	9 161,2
Operating profit	176,6	78,5	107,4	122,8	90,1
Net profit before tax	211,6	117,2	175,1	167,2	110,3
CAPITAL					
Assets (NOK mill)	2 992,9	2 766,1	2 708,2	2 447,8	2 335,3
Shareholder's equity (NOK mill)	692,2	584,3	417,1	407,6	287,1
Equity to assets ratio (%)	23,1	21,1	15,4	16,7	12,3
PROFITABILITY (%)					
Gross profit ratio 1)	12,2	11,9	12,0	12,1	12,1
Operating margin 2)	1,9	1,1	1,7	1,7	1,2
Return on assets 3)	7,4	4,4	6,9	7,1	5,0
Return on shareholder's equity 4)	33,2	23,4	42,5	48,1	33,8
LIQUIDITY					
Current ratio 5)	144,9	151,3	148,2	145,4	134,9
Working capital (NOK mill) 6)	785,6	785,2	739,0	639,8	491,3
EMPLOYEES					
Total permanent employees at Dec 31	1 876	1 824	1 808	1 787	1 743
Of which: full time	692	675	673	675	657
part time	1 180	1 149	1 135	1 112	1 086
Equivalent full time employees	1 198	1 168	1 215	1 135	1 121
Retail outlets at Dec 31	259	248	239	222	211

$$^1) \text{ Gross profit ratio} = \frac{\text{sales revenue} - \text{cost of goods sold}}{\text{sales revenue}} \times 100$$

$$^2) \text{ Operating margin} = \frac{\text{profit before tax} + \text{financial expenses}}{\text{sales revenue}} \times 100$$

$$^3) \text{ Return to asset} = \frac{\text{profit before tax} + \text{financial expenses}}{\text{average of total capital as of Jan 1 and Dec 31}} \times 100$$

$$^4) \text{ Return on shareholder's equity} = \frac{\text{profit before tax}}{\text{average of shareholders equity as of Jan 1 and Dec 31}} \times 100$$

$$^5) \text{ Current ratio} = \frac{\text{current assets}}{\text{current liabilities}} \times 100$$

$$^6) \text{ Working capital} = \text{current assets} - \text{current liabilities}$$

**Utvidet utgave av årsberetningen
er å finne på www.vinmonopolet.no.**